

El foment lector en Batxillerat: l'animació lectora per a la millora de les capacitats i com a eina d'oci a partir dels 17 anys

Treball de Final de Màster Universitari en Professor/a
d'Educació Secundària (42259)

Dirigit per: Xavier Mínguez

Raquel Gómez Martínez

València, 6 de juliol de 2018

Agraïments

Aquest treball ha estat possible gràcies a la implicació d'algunes persones a les quals dec un reconeixement.

En primer lloc, done les gràcies al meu tutor de pràctiques a l'IES Francesc Tàrraga de Vila-real, Josep Ferrer, per tota la llibertat atorgada per a la part pràctica de la unitat didàctica sobre la qual s'ha desenvolupat aquest Treball Final de Màster.

També vull donar les gràcies a l'alumnat de primer i segon de Batxillerat per la seua col·laboració i entusiasme durant el desenvolupament d'aquest treball i a la Fundació Bromera, per la seua aportació desinteressada de diversos llibres de lectura en valencià per a les pràctiques.

Finalment, vull expressar la meua sincera gratitud al meu tutor, Xavier Mínguez López, per la seua implicació i les seues orientacions per a materialitzar aquest projecte.

Gràcies de tot cor!

Resum

El present Treball Final de Màster consisteix en la realització d'una seqüència didàctica aplicada a l'assignatura de Valencià: Llengua i literatura en Batxillerat. Aquest projecte, centrat en l'animació lectora en aquest nivell, s'ha desenvolupat durant el període de pràctiques dins del Màster Universitari en Professor/a d'Educació Secundària de la Universitat de València (UV). En aquest treball s'ha intentat realitzar una proposta de foment lector perquè els joves de més de 17 anys del Batxillerat nocturn s'interessen per la lectura com a font de plaer i també per a millorar el seu nivell de comprensió en valencià. A banda de detectar els problemes d'expressió i la manca de fluïdesa a l'hora de llegir de molts estudiants, també va quedar palés el gran desinterés que senten en general per la lectura com a font d'entreteniment. Així, es sondegen els seus gustos, preferències i motivacions i es plantegen i realitzen activitats emmarcades en una seqüència didàctica per tal d'apropar-los a la lectura d'una manera amena.

Paraules clau

Lectura, animació, foment, actitud, llengua, entreteniment.

Resumen

El presente Trabajo Final de Máster consiste en la realización de una secuencia didáctica aplicada a la asignatura de Valencià: Llengua i literatura en Bachillerato. Este proyecto, centrado en la animación lectora en este nivel, se ha desarrollado durante el período de prácticas dentro del Máster Universitario en Profesor/a de Educación Secundaria de la Universitat de València (UV). En este trabajo se ha intentado realizar una propuesta de fomento lector para que los jóvenes de más de 17 años del Bachillerato nocturno se interesen por la lectura como fuente de placer y también para mejorar su nivel de comprensión en valenciano. Además de detectar los problemas de expresión y la falta de fluidez a la hora de leer de muchos estudiantes, también quedó patente el gran desinterés que sienten en general por la lectura como fuente de entretenimiento. Así, se sondean sus gustos, preferencias y motivaciones y se plantean y realizan actividades emmarcadas en una secuencia didáctica para acercarlos a la lectura de una manera amena.

Palabras clave

Lectura, animación, fomento, actitud, lengua, entretenimiento.

Abstract

This Master Final Project consists of the realization of a didactic sequence applied to the subject of Valencià: Llengua i literatura in Bachelor's degree. This project is focused on the reading animation. It was developed during the internship in the Master's Degree in Secondary Education Teacher at the University of Valencia (UV). In this work we have tried to make a proposal of reading promotion so that young people over 17 years of the night baccalaureate become interested in reading as a source of pleasure and also in improving their level of understanding in Valencian. In addition to detecting the problems of expression and lack of fluency at the time of reading of many students, it was also evident the great disinterest they normally feel for reading as a source of entertainment. Thus, their tastes, preferences and motivations are explored and they carried out activities in a didactic sequence that brings them closer to reading in an enjoyable way.

Keywords

Reading, animation, promotion, attitude, language, entertainment.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	13
2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS	15
3. MARC TEÒRIC	17
3.1. Els beneficis de la lectura	17
3.2. L'educació literària	19
3.3. La importància del pla lector en la promoció de la lectura	21
4. MARC METODOLÒGIC	25
4.1. Contextualització	25
4.2. L'ús del conte contemporani	26
4.3. Metodologia i fases de la investigació	27
4.3. Instruments de mesura	28
5. RESULTATS	31
5.1. Resultats de la recollida de dades	31
5.2. Aplicació de la seqüència didàctica	33
5.2.1. Objectius	33
5.2.2. Continguts	34
5.2.3. Metodologia	35
5.2.4. Activitats de la seqüència didàctica	36
5.2.5. Criteris d'avaluació	40
6. RESULTATS I ANÀLISI DE LA SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA	41

7. CONCLUSIONS	47
8. PROPOSTES DE MILLORA	51
9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	53
10. ANNEXOS	55
10.1. Enquesta sociològica inicial	55
10.2. Enquesta específica de lectura	57
10.3. Rúbrica d'avaluació	60
10.4. Activitat 1	62
10.5. Activitat 4	62
10.6. Activitat 5	63
10.7. Activitat 7	64
10.8. Activitat 8	65
10.9. Enquesta final	65

**EL FOMENT LECTOR EN BATXILLERAT: L'ANIMACIÓ
LECTORA PER A LA MILLORA DE LES CAPACITATS I
COM A EINA D'OCI A PARTIR DELS 17 ANYS**

1. INTRODUCCIÓ

"Los españoles siguen sin leer" (Estandarte, 2016). És un dels darrers titulars apareguts en premsa després d'analitzar les dades del baròmetre del Centre d'Investigacions Sociològiques (CIS). Aquest estudi, que habitualment enquesta unes 2.500 persones i es publica de manera periòdica, aporta dades que, tot i no ser definitives, es consideren una referència relativament representativa sobre els hàbits, opinions i percepcions dels residents a l'Estat espanyol. En aquest cas, crida l'atenció que en el baròmetre de setembre del 2016, l'últim realitzat quant als hàbits de lectura, contraposa dues qüestions cabdals, com són que el 70% dels enquestats afirma llegir poc i que respecte de fa una dècada llegeix menys encara (un 28,4%). D'altra banda, un 48,2% assegura que voldria disposar de més temps per a llegir llibres, revistes o altres productes.

És per això que es dedueix que falta temps per a la lectura. Però, en falta per a altres activitats? Els ciutadans i ciutadanes prioritzen a l'hora de triar què fan quan no treballen o descansen i, en el poc temps d'oci que tenen -un 40,8% dediquen menys de quatre hores diàries a l'entreteniment-, llegir no està entre les seues preferències.

Però què entenem per llegir? Perquè quan es pensa en aquesta activitat se sol associar a la imatge d'un llibre o una revista, però no es té en compte tot el contingut que a diari passa per les nostres mans de manera digital a través del telèfon mòbil, microordinador on hi ha tot tipus d'informació i al qual dediquem diverses hores al dia.

No obstant això, segons el baròmetre *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2017* -preparat per la Secretaria d'Estat de Cultura per a la Federación de Gremios de Editores de España i publicat al gener del 2018- els índexs de lectura han millorat, incrementant-se el nombre de lectors de llibres fins al 65,8%. A més, l'estudi assenyala que el 59,7% dels enquestats llegeix per oci en el seu temps lliure, deixant de banda allò que es considera que forma part del treball o els estudis. La manca de temps és el principal argument d'aquells que no llegeixen per a explicar la falta d'hàbit.

Aquestes dades simplement són un reflex del que ocorre també amb les generacions més joves. És per això que aquest treball pretén no només investigar les principals causes que porten a aquest col·lectiu a afirmar que no llegeix, sinó que va més enllà i se centra en un públic específic que se sent, en part, oblidat en les dinàmiques que s'apliquen als centres educatius pel que fa a animació lectora.

El present Treball Final de Màster s'ha desenvolupat durant el període de pràctiques a un institut d'una ciutat mitjana de la comarca de la Plana Baixa, a Castelló, amb alumnat de més de 17 anys que estudia el Batxillerat en horari nocturn, al qual s'intenta ajudar a millorar la seua concepció del que implica el fet de llegir. També es pretén una aproximació a la lectura d'una manera amena, per a canviar la seua visió sobre aquesta activitat, considerada per molts d'ells simplement com una obligació per part del sistema educatiu. A això se suma l'aïllament que aquests grups d'alumnes senten respecte de la resta d'estudiants, ja que consideren que als centres educatius no se'ls té en compte a l'hora de fer-los partícips a iniciatives organitzades en l'àmbit del foment lector, ja que es dóna per fet que ja no tenen edat per a realitzar representacions o integrar-se en jocs i altres propostes destinades a incrementar el seu interès lector.

La qüestió va molt més enllà, com es posarà de manifest a les properes pàgines, on es veurà si la proposta didàctica certament funciona o almenys canvia la percepció de l'estudiantat després de posar-la en pràctica.

2. OBJECTIUS I HIPÒTESIS

En línies generals, l'objectiu del present projecte és el de fomentar la lectura entre l'alumnat de Batxillerat amb la introducció de ferramentes i activitats innovadores, però també senzilles i tradicionals, per tal d'aconseguir que les persones majors de 17 anys s'aproximen als materials de lectura i canvien la seua percepció sobre aquest concepte.

Tal com s'ha explicat breument a la introducció, l'estudiantat veu aquesta activitat com una imposició per part del sistema educatiu, per la qual cosa, molts d'ells la consideren monòtona i poc motivadora i no com una eina d'oci més al seu abast. A més a més, tenint en compte la falta d'hàbit lector comprovada i, per tant, els problemes que d'això es poden derivar -com és un dèficit en la comprensió i expressió orals i escrites-, el present projecte pretén ajudar, mitjançant l'aplicació d'una seqüència didàctica centrada en la lectura, a millorar aquestes capacitats i fer-los veure, d'una manera dinàmica i agradable, que la lectura pot ser igual de gratificant que altres activitats per a passar l'estona i que poden aprendre si li donen una oportunitat. Per tant, es parteix de dues premisses que s'intentaran corroborar o refutar en acabar.

1. Comprovar si l'animació lectora ajuda a desenvolupar les destreses i capacitats comprensives i comunicatives de l'alumnat de Batxillerat

El desenvolupament d'aquest treball troba el fonament en una primera hipòtesi d'investigació centrada en els efectes de l'animació lectora sobre les destreses lingüístiques de l'alumnat. Així, es planteja la realització d'una recerca per tal de comprovar si vertaderament el fet d'animar a la lectura està veritablement lligat amb l'efecte d'una possible millora de la capacitat dels estudiants de Batxillerat quant a comprensió lectora i oral i també respecte de l'expressió i comprensió orals.

Com es plantejarà més endavant, diferents experts relacionen l'aprenentatge i millora d'aquestes destreses amb el fet de llegir amb certa freqüència. Diversos estudis apunten a la disminució de l'hàbit lector en la població més jove en els darrers temps, per la qual cosa es fa més que necessària una vertadera aposta pel foment de la lectura, en especial en el nivell de Batxillerat que es tracta en aquest treball, que a més compta amb la dificultat afegida de ser un grup de persones que, en la seua majoria, es reincorporen a la formació després d'abandonar els estudis temporalment. Aquest tipus d'activitats es desenvolupen amb més freqüència amb alumnat de menor edat i van desapareixent de manera progressiva a mesura que el nivell dels estudis avança.

2. Trobar pautes per tal d'estimular la motivació, així com la competència literària i l'esperit crític

D'altra banda, el treball pretén trobar pautes amb la finalitat de complir, d'una manera aproximada, amb el que seria una espècie de pla de foment lector destinat exclusivament a aquest públic específic. Amb la proposta d'activitats de diversa índole es pretén aproximar l'alumnat als llibres i a la lectura en general i, no només això, sinó que l'objectiu, a banda d'apropar, és estimular la motivació perquè siga directament l'alumnat qui, amb voluntat pròpia, acabe fent ús d'aquesta opció com una alternativa més d'entreteniment. Aquesta mesura va lligada amb una millora de la competència literària i també de l'esperit crític. I és que aquesta última és una qüestió que cal tractar al llarg de les diverses etapes educatives i especialment a edats compreses entre l'adolescència i la maduresa per tal de fomentar que la joventut pugua arribar a assolir idees pròpies i desenvolupe aquesta qualitat de valoració i crítica cap a allò que l'envolta. S'espera que al llarg de les properes pàgines es pugua donar resposta a aquestes dues hipòtesis d'investigació mitjançant una unitat didàctica específica que tracte ambdues qüestions mitjançant propostes i activitats relacionades.

3. MARC TEÒRIC

3.1. Els beneficis de la lectura

Llegir aporta nombrosos beneficis a les persones, en especial, a aquelles que estan formant-se i recorrent el camí cap a la maduresa. És per això que cal fomentar la lectura per tal que els jòvens assolisquen els seus principals punts positius.

Per una banda, trobem consecucions molt bàsiques, com poden ser l'obtenció d'un vocabulari més ric o la millora de diferents operacions intel·lectuals, com poden ser la memorització, així com la interpretació i valoració o l'organització de les idees.

Moreno (2004) destaca la importància d'aquests punts com a principals beneficis de la lectura. En primer lloc, explica que no es pot interpretar o comprendre un text sense haver de retenir conceptes, dades i detalls, aïllats o coordinats entre sí. És a dir, llegir implica posar en marxa i millorar la memòria i això també es posa de manifest a diferents estudis, com els dels neuròlegs i psicòlegs de la Sociedad Española de Neurología, que determina que la lectura és un bon mètode preventiu de l'Alzheimer i altres malalties neurodegeneratives (Saiz, 2012).

Però, en aquest cas es parla de gent jove, és a dir, de persones que encara estan configurant el seu esquema de valors i desenvolupen i forgen un aprenentatge que els servirà per a tota la vida. Així, seguint amb Moreno (2004), cal destacar la importància de la lectura per a aprendre a obtenir idees i formar-se una opinió, per la qual cosa s'arriba a conclusions, es prediuen conseqüències i s'activen coneixements previs. En aquesta mateixa línia, l'autor també apunta al fet de captar el sentit d'allò que es llig i, per tant, de ser capaços d'arribar a separar els fets de les opinions i allò real d'allò imaginari, aprenent a valorar i a tenir un criteri propi. L'últim aspecte que tracta és l'organització d'allò que es llegeix, la qual cosa també ajuda a posar en ordre les idees que té el lector i, per tant, contribueix a la millora de la funció cerebral. La lectura és una activitat intel·lectual que exerceix un paper molt important quant al desenvolupament de la funció cerebral, com ja s'ha vist, i també respecte de l'estímul de la imaginació. En aquesta línia es manifesta Vital (2017) quan assegura que l'esforç que es fa per tal de comprendre millor les línies argumentals i els personatges d'una història ajuda al desenvolupament del cervell i a millorar les capacitats anteriorment descrites. Per tant, no hi ha dubte que aquests beneficis deriven cap a uns altres també destacables.

Si l'adolescent adquireix i millora aquestes capacitats aconseguirà una millora de la seua autonomia i, per tant, arribarà a un punt on gaudirà d'un aprenentatge més autòcton (Fluixà, 2011, p. 2). És a dir, augmentarà la seua capacitat d'aprendre a aprendre i, en conseqüència

serà més capaç d'interioritzar coneixements d'altres matèries, tant les relacionades amb la llengua com les que no ho estan. Així, Fluixà també destaca que l'afavoriment de la comprensió lectora implica l'aprenentatge de les competències bàsiques, com la comunicació lingüística, el tractament de la informació i la competència digital, la competència cultural i artística. Qualsevol estudiant que no assolisca, com a mínim, un nivell acceptable quant a comprensió tindrà més problemes a l'hora de dur endavant els seus estudis. Com afirma Vital (2017):

La falta de capacidad lectora en un adolescente puede influir en el bajo rendimiento escolar, debido a la falta de interés en las investigaciones escolares, el poco vocabulario que tiene, la dificultad para comprender y analizar textos y sobre todo el no entender cuando alguien le explica un determinado tema, esto hace que los estudiantes tengan baja autoestima y su aprendizaje sea muy bajo.

Altres beneficis centrats en l'àmbit psicològic se sumen als ja explicats anteriorment, com són el desenvolupament psíquic i l'adquisició de la consciència del món. Segons autors com Petit (2001) o Sanjuán (2011), la literatura pot contribuir al desenvolupament psíquic de l'individu, en ajudar-li a estendre la seua experiència racional i emocional d'ell mateix i de la realitat creadora i la imaginació. A més, també contribueix al desenvolupament social, ja que "constitueix una de les ferramentes culturals fonamentals per a desenvolupar una consciència més lúcida del món i de la realitat humana, una consciència socialment compartida" (Sanjuán, 2011, p. 94). També cal dir, en aquest sentit, que gràcies a la lectura les persones adquireixen el coneixement personal cívic i cultural necessari per a moure's en la societat amb autonomia conscient i llibertat plena, com destaquen autors com Fluixà (2011) o Mínguez-López (2011), quan assegura -aquest últim- que la lectura és una de les fonts de socialització més importants de la nostra cultura i assenyala que "el seu domini ajuda a crear ciutadans més conscients de la realitat que els envolta". Tanmateix, Mínguez-López (2011) afig:

Leer literatura prepara al alumnado para integrarse en una sociedad marcada por unas necesidades culturales que incluyen desde el descifrado de la publicidad hasta los recursos para dotar de contenido informes de trabajo o, sencillamente, una vida social plena (p. 38).

El mateix autor, juntament amb Ballester (2005), posa en valor el paper de la lectura a l'escola, però entesa no només com una tècnica d'aprenentatge, sinó com una "eina de civilització", que impulsa a assolir una sèrie de conclusions, idees i sentiments. Igualment, ajuda a comprendre la realitat que ens envolta (p. 25). També fa la seua aportació en aquesta línia Alexander (2012) quan afirma que la competència lectora no es desenvolupa únicament en els primers anys d'escolaritat, sinó al llarg de la vida, i destaca [traducció]:

La competència lectora ha de trobar els fonaments en una base de coneixement que permeta al lector navegar pels perills de contingut irrellevant, inexacte i enganyós. I els lectors competents han de ser capaços de comprendre ràpida i efectivament les similituds, contradiccions i conflictes dins les idees i veus que conté el diluvi informatiu (p. 274).

Deixant de banda aquest apartat, també trobem altres punts positius que van des de la millora de la concentració, fins a l'empatia, passant per un canvi i disminució de patologies com l'estrés o l'ansietat, des del punt de vista de la lectura com a font de plaer i com a eina integrada dins l'oci de l'adolescent. Vital (2017) explica que s'ha d'aconseguir que els jòvens se senten atrets per un llibre i prenguen consciència que la lectura és una activitat tranquil·la que pot calmar les dolències abans esmentades, tenint en compte que aquesta autora considera provat que sovint aquests jòvens les pateixen. A més, Vital destaca l'esforç que suposa llegir per a un adolescent, especialment en l'actualitat, ja que és una activitat que ajuda a adquirir agilitat en el seu pensament, però segons indica existeixen elements "distractors" per a ells.

Ací entra en joc la concentració, un altre dels beneficis de la lectura. Saiz (2012), a banda d'aquest punt afig un altre, com és la imaginació, una qualitat que també han posat de manifest autors com Ballester o Pennac (1993), que fa tres dècades ja va afirmar que en llegir tot s'ha d'imaginar, a la qual cosa va afegir que "la lectura és un acte de creació permanent" (p. 24).

La creativitat, la imaginació, la concentració, així com la memorització i altres punts tractats anteriorment resulten bàsics per a un bon desenvolupament cognitiu dels jòvens i poden adquirir-se a través d'un fet tan simple com la lectura. No obstant això, no cal oblidar una altra característica abans esmentada, com ara és l'empatia, que es produeix mitjançant la identificació del lector amb els personatges de les històries que llegeix (Teixidor, 2012).

També millora l'oratòria, com bé han afirmat en alguna ocasió Teixidor o el propi Ciceró, amb la cèlebre frase que diu que a parlar no s'aprén parlant, sinó llegint. Segons Teixidor, les persones lectores desenvolupen més les seues habilitats comunicatives i aquest és un benefici que no podem deixar de banda. En definitiva, podríem dir que la lectura és "el fonament de tota vida cultural" (Ballester i Mínguez-López, 2005, p. 16) i per això cal incloure-la a totes les etapes formatives, en especial el Batxillerat, moment clau per a l'estudiantat.

3.2. L'educació literària

Com s'explicava anteriorment, la lectura té nombrosos beneficis i té un paper vital en l'aprenentatge i el desenvolupament cognitiu dels xiquets i jòvens. I és que, segons Alexander (2012) mentre llegeixen, els estudiants estan expandint i construint la seua base de coneixement sobre el món, sobre textos i sobre ells mateixos com a lectors. Per aquest motiu,

cal impulsar activitats que fomenten l'educació literària per a la creació de lectors vertaderament competents, juntament amb el foment de la lectura.

Segons recomana Mendoza (2004), cal distingir entre l'educació literària i la creació de l'hàbit lector. L'educació literària pretén formar lectors literaris. És un canvi de paradigma que va des d'una concepció tradicional de la literatura molt relacionada amb l'ensenyament del segle XIX a una visió moderna que canvia els usos de la lectura i dels lectors. Així, des d'aquest punt de vista es considera que la literatura no és un tema que es puga ensenyar, sinó un tema en el qual s'ha de treballar.

A més, els processos que proposa l'educació literària intenten ajudar l'alumnat a familiaritzar-se amb el fet literari, a descodificar-lo correctament com un producte cultural amb un intens significat semiòtic, de manera que adquireixen la suficient competència literària, que reuneix les habilitats, capacitats i coneixements que qualifiquen l'estudiantat, específicament, per a una comprensió correcta de les obres.

Si ens fixem en les diferències entre l'educació literària i el foment de la lectura, cal dir que ambdós conceptes tenen objectius, mitjans i estratègies diferents, ja que els plans de foment de la lectura persegueixen la creació de situacions de lectura lliure i orienten la lliure elecció de les lectures (Zayas, 2011). En canvi, l'educació literària implica el docent a l'aula amb activitats que van més enllà d'incitar a la lectura, ja que pretenen ajudar a comprendre i s'haurien de realitzar en la classe de literatura, tal com subratlla Felipe Zayas (2011). Per tant, es tracta d'assolir un equilibri entre les dues propostes, amb la qual cosa coincideix Xavier Mínguez López (2013), en assegurar que "sempre hem defensat la necessitat de trobar un equilibri en l'ensenyament de la literatura a Secundària entre el foment de l'hàbit lector i l'educació literària, sobretot en l'aspecte de la tradició literària" (p. 151). Com integrem l'educació literària entre l'alumnat per a contribuir a crear o consolidar hàbits de lectura és també un altre factor a tenir en compte. Sanjuán (2011) afirma que l'educació literària és un procés progressiu que arranca en la infantesa, fins i tot abans de llegir, i es va afermant amb el temps, tot i que considera que les pràctiques actuals resulten insuficients. I fa la següent afirmació:

Profundizar en los vínculos que nuestros alumnos sostienen con la lectura y la literatura puede abrir unas nuevas perspectivas para la educación literaria. La selección del canon formativo no parece una tarea que pueda definirse sin tener en cuenta a los lectores individuales o al margen de los horizontes estéticos en los que se mueven los lectores adolescentes de hoy. Aunque uno de los objetivos esenciales de cualquier educación literaria sea el de guiar a los alumnos para que

sean capaces de leer literatura de calidad, es decir, *literatura* y no cualquier cosa, es indudable que, como en cualquier aprendizaje, tiene que haber una progresión (p. 96).

És per això que cal també donar suport al foment lector mitjançant una bona formació literària implicant el professorat, que és qui hauria d'orientar l'establiment d'unes noves bases amb un enfocament de l'ensenyament de la literatura més ampli, no només basat en les destreses o l'adquisició de nocions literàries, sinó també en la dimensió humanitzadora, és a dir, incloent-hi el component emocional (Sanjuan, 2011, p. 85).

Mínguez-López també fa una reflexió en la línia d'implicar el professorat i afirma que considera "imprescindible" la figura del mediador en aquest aprenentatge, per al qual també es precisa de temps. A més, apunta que són els docents els encarregats d'ensenyar a estimar la lectura, per la qual cosa proposa intentar donar una visió lúdica de la literatura, tot i comptar amb lectures obligatòries, i evitar identificar la literatura amb obligació i avorriment. "Les estratègies d'animació a la lectura, que han d'acabar necessàriament en la lectura de textos, han de procurar que l'acte en si aparega com una alternativa rica per al nostre oci" (Mínguez-López, 2000, p. 13). En la mateixa línia es manifesten Colomer i Camps (1991) i afirmen que "si els alumnes han d'apropiar-se de la forma de lectura tal com funciona socialment, és a dir, com un acte personal i lliure de relació entre el text i el lector, s'haurà de procurar un espai de lectura amb aquestes característiques, sense que pugui superposar-se i identificar-se amb les situacions pensades per l'escola per a ajudar al desenvolupament de la competència literària" (p. 105). És per això que cal apostar per nous enfocaments de la classe de llengua més d'acord amb una educació literària que tinga en compte el foment lector. "Es pot parlar dels clàssics (també del segle XX), a partir d'un enfocament atractiu per a l'alumnat, que servisca d'introducció a les obres, de motivació i també que possibiliti la seua futura lectura" (Mínguez-López, 2011, p. 39). Perquè per a Mínguez-López un lector format és aquell que recorre a la literatura periòdicament per a ocupar part del seu temps d'oci.

En definitiva, el treball del docent de valencià és fonamental a l'hora de fomentar la lectura i d'oferir una veritable formació literària a l'aula que faça més competent l'alumnat. Com diria Mínguez-López (2011), "la literatura está en el día a día de los alumnos, tanto como de los profesores. Sólo hay que saber buscar" (p. 43).

3.3. La importància del pla lector en la promoció de la lectura

Per a la Fundació Bromera, el pla lector és una estratègia de l'educació literària, un document on es plantegen i unifiquen les estratègies, recursos i accions per a fomentar la lectura entre

l'alumnat, amb la intenció d'aconseguir un augment dels índexs lectors. Josep Antoni Fluixà (2012) assegura que fomentar la lectura és un dels objectius principals de qualsevol persona que es dedique a l'ensenyament, ja que crear l'hàbit lector entre els més jòvens serveix per a iniciar-los en el camí de l'aprenentatge autòcton. L'autor (2012) parla sobre diferents beneficis del foment de la lectura derivats del pla lector, com poden ser l'afavoriment de la comprensió lectora i l'aprenentatge de les competències bàsiques, especialment la comunicació lingüística, així com el tractament de la informació i la competència digital, sense oblidar la competència cultural i artística i la competència per a aprendre a aprendre (p. 2-3).

És per això que el fet de comptar amb un Pla de Foment Lector de Centre, a banda de ser obligatori, es configura com a crucial, tenint en compte que aquest document marca les possibilitats de lectura més adequades per a l'estudiantat segons el nivell i també les activitats més indicades per a aconseguir el desenvolupament d'uns bons hàbits lectors i de més autonomia i desenvolupament dels coneixements, com s'ha vist en el punt 3.1., on es parla sobre els beneficis que aporta la lectura a les persones.

L'impuls de la lectura està contemplat també per la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, concretament a l'ordre 44/2011, de 7 de juny, que regula els plans per al foment d'aquesta activitat en els centres de la Comunitat Valenciana i estableix la necessitat de prestar una atenció prioritària al conjunt de factors que afavoreixen la qualitat de l'ensenyament i, en especial, la promoció de la lectura i l'ús de biblioteques, entre altres (LO 2/2006, de 3 de maig, d'Educació), de manera transversal i incloent-hi tots els nivells, sense deixar de banda els superiors. La mateixa Llei Orgànica assenyala entre els objectius del Batxillerat la necessitat de refermar els hàbits de lectura i el desenvolupament de la sensibilitat artística i literària com a fonts de formació i enriquiment cultural, amb la realització d'activitats que estimulen l'interés.

Tanmateix, com a eina transversal, el pla lector ha de comptar amb diferents agents implicats, començant pels docents, que faran de mediadors, tot i que també amb la resta de la comunitat educativa i amb les famílies de l'alumnat que, per a l'Equipo Peonza també tindrien el rol de mediadors per tal d'integrar la lectura en un món marcat per la tecnologia. A banda, també ha de tenir en consideració els recursos i materials de què disposen els centres per a fomentar la lectura. Ballester i Mínguez-López (2005) destaquen que el centre d'ensenyament fa un paper cabdal, per la qual cosa "s'ha de donar el màxim suport a la innovació de les accions d'estímul de la lectura promogudes pels mestres" (p. 26). Mínguez-López assegura que serà

l'equip directiu qui haja d'actuar conjuntament en la tasca diària d'animació i, per a això, al marge de la programació d'activitats, recomana disposar d'un bon entorn i materials per a fer-ho possible. Un dels punts neuràlgics on es concentra part d'aquesta tasca seria la biblioteca escolar que, segons l'autor (2000, p. 14) ha de ser "digna" i la compara amb les públiques, assenyalant que "no pot ser un magatzem de llibres, sinó que és el lloc on s'han de concentrar les energies lectores". Amb aquesta teoria coincideix Ballester, que posa de manifest la necessitat d'una biblioteca escolar "eficaç", on s'haurà de facilitar la lectura per mitjà de diversos serveis, com els de lectura i consulta a la sala, però també de préstec.

Quant a la realització d'activitats paral·leles per tal d'ajudar a crear el gust per la lectura, Ballester (2011) posa com a exemple l'hora del conte o els murals de lectures recomanades, "però cap acció no serà eficaç si no es disposa d'una col·lecció variada i actualitzada" (p. 191). Hi ha moltes opcions a l'abast dels docents per a assolir aquest objectiu, fins i tot introduint-hi les noves tecnologies, com bé poden ser els clubs de lectura, el dia del llibre, la lectura compartida a Twitter, les presentacions, les rutes lectores i literàries o, simplement la lectura en veu alta (Lluch, 2012, p. 138-141). Tot pensat per a estimular la lectura d'una manera amena, ja que "l'assignaturització de la lectura pot arribar a ser el pitjor mal que deixen en herència als ciutadans del segle XXI" (Ballester i Mínguez-López, 2005, p. 34).

També opina així Saiz (2015), en assegurar que les lectures obligatòries "a les quals se sotmet els més menuts són contraproductives" i afegir que "cadascú hauria de trobar el seu camí i saber què vol llegir". Així, introdueix el concepte de l'hora del silenci, que s'ha aplicat amb èxit a alguns centres, i que consisteix a determinar una hora concreta en la qual tothom llegeix, "des dels alumnes, fins la directora o el conserge. Allò més important és facilitar temps i espais per a aprendre la disciplina de llegir diàriament" (Saiz, 2015).

El cas és apropar la lectura, no només sense obligacions ni compromisos, sinó des d'un discurs humil que no ridiculitze o ataque els gustos de l'alumnat. És a dir, cal donar als joves l'oportunitat que coneguen els beneficis d'aquesta activitat, de manera que siguin ells els encarregats de donar el pas d'aproximar-se i dur la iniciativa, en lloc de forçar-los amb expressions del tipus que sense un hàbit lector "seran profundament desgraciats al llarg de la seua vida" (Mínguez-López, 2000), ja que amb aquest tipus d'afirmacions el que s'aconsegueix és, precisament, el contrari. Concideix amb aquesta teoria Moreno (2011), quan critica els discursos excessivament elitistes, i expressa: "¿Somos lo que leemos? Algunos son y sólo son lo que leen. Así resultan de apestosos, de moralistas y de magníficos transcendentalistas pelmas"

(p. 3). A més, Mínguez-López recorda que, per si fora poc, la lectura s'ha utilitzat com a càstig per als estudiants, de manera que a poc a poc s'ha convertit en una activitat que no apareix al seu temps lliure com a opció d'oci, sinó, molt sovint com a "opció escolar i obligada". I critica la hipocresia dels mateixos adults que pregonen els beneficis de llegir i fan el discurs de que la lectura ho és tot, pràcticament exigint-los que lligen, però sense predicar amb l'exemple. Per això resulta molt encertada aquesta afirmació de Ballester i Mínguez-López (2005):

Tots tenim el nostre paper en l'aprenentatge dels costums lectors dels nens: si de debò volem que siga una activitat practicada amb assiduitat, caldrà que a l'entorn dels menuts hi haja adults que practiquen i ajuden a practicar la lectura com a plaer, cosa que no té, ni de bon tros, res a veure amb la lectura entesa i viscuda com a obligació (p. 23).

En aquest sentit, cal recordar la cèlebre frase de l'escriptor francès Daniel Pennac al llibre *Com una novel·la*: "el verb llegir no admet l'imperatiu" (Pennac, 1992, p. 11). Per tots aquests motius es fa molt necessària l'existència d'un Pla de Foment Lector ben estructurat i estudiat perquè l'alumnat trobe sentit a les activitats que se li proposen, aconseguint també que aquest apropament no es considere una manera de pressionar-lo a llegir, sinó una forma de distraure's i desconnectar per un moment de les tasques i obligacions diàries tant a l'aula com fora al mateix temps que s'aprén. "El paper de la lectura a l'escola no pot ser vist solament com una tècnica d'aprenentatge, sinó com una eina de civilització que ens obri les portes de tot un univers de conceptes, categories, idees i sentiments que han forjat la nostra tradició i que ens han de servir per a la realitat que ens envolta" (Ballester i Mínguez-López, 2005, p. 24-25).

4. MARC METODOLÒGIC

4.1. Contextualització

El públic en el qual es basa aquest Treball Final de Màster són els estudiants del Batxillerat nocturn d'un institut de la comarca de la Plana Baixa de Castelló. A través d'una enquesta inicial (**Annex 10.1.**), es fa una radiografia de l'alumnat al qual ens dirigim que, a grans trets, té un perfil d'home (72,7%) d'una mitjana de 21 anys i solter, que fa aproximadament tres anys que va abandonar els estudis i que no treballa (72%). No obstant això, entre els tres grups existents analitzats (un grup de primer de Batxillerat i les dues classes de segon) hi ha inscrits amb edats compreses entre els 17 i els 25 anys, majoritàriament, amb l'excepció d'una alumna de 28, que a més es mare soltera. Entre els que treballen, alguns tenen horari de matí, altres ho fan en cap de setmana i altres tenen jornada partida, per la qual cosa tenen més difícil el seguiment de les classes. A més, un 50% dels assistents no té altres estudis a banda de l'ESO i entre les motivacions que els fan estudiar el Batxillerat destaquen l'opció de poder presentar-se amb garanties a les oposicions a Policia Nacional i seguir estudiant. Aquesta segona opció té diversos objectius, per a alguns anar a la universitat, per a uns altres donar el salt a un cicle de Formació Superior i per a l'altre grup, simplement per a obtenir el títol del Batxillerat i millorar el seu currículum a l'hora de buscar feina.

Un 54,5% reprenen els estudis després d'haver-los abandonat en algun moment, amb una mitjana en total de 3,08 anys en total sense estudiar. A més, entre els motius que els porten a reenganxar-se al torn de nit, no només destaquen els laborals, sinó també la consideració que són massa grans per a l'horari de matí. Alguns també pensen que és més pràctic i fàcil i altres ho fan per a compaginar-ho amb la feina.

Sobre la procedència, cal destacar que l'alumnat és de la comarca de la Plana Baixa i no tots han nascut a la nostra terra. En la seua majoria, provenen de famílies castellanoparlants -majoritàriament andaluses i autòctones que no parlen en valencià, així com d'altres punts de l'Estat- i altres vénen de nuclis familiars que es van establir a la zona anys enrere, procedents de l'Est d'Europa o el Nord d'Àfrica. Les xifres són ben clares: un 63% parla en castellà a casa, un 36,3% ho fa en valencià i la resta ho fan en àrab, francès o romanés. És per això que, tenint en compte aquestes dades, es plantegen algunes preguntes introductòries a la primera enquesta, per tal de saber si els agrada llegir i en quina llengua (o llengües) ho fan. Davant la pregunta *T'agrada llegir?*, se'ls ofereixen quatre possibles respostes: *Molt / Regular / Poc / En absolut*. El 45,4% tria l'opció *Regular*; un 22,7% diu que li agrada *molt* i el mateix percentatge

assegura que *poc*, mentre que un 9,09% afirma que no li agrada *en absolut* fer aquesta activitat. En cas de fer-ho, el 72,7% prefereix llegir en castellà, un 31,8% en anglés i un 27,2% en valencià, seguits d'altres idiomes com el japonés, l'àrab i el francès.

4.2. L'ús del conte contemporani

Per a dur a terme la seqüència didàctica, a banda de conèixer el perfil sociològic i els hàbits de l'alumnat, s'ha triat un recurs que serveix en part, com a fil conductor. Després de proposar a classe la lectura d'un conte de Quim Monzó, l'estudiantat va mostrar la seua sorpresa en conèixer el final de la història i es va interessar per seguir tractant aquest tipus de materials. Per això, es va considerar que el conte contemporani podia ser una ferramenta molt útil per a treballar diverses àrees i continguts.

Segons David i Ana Isabel Pérez Molina i Rocío Sánchez Serra (2013), un recurs didàctic ha de ser proper i accessible als alumnes i ha de ser atractiu, és a dir, ha de tenir un aspecte que seduïska l'alumne", ja que "afavorirà que s'interesse per les activitats".

Per aquest motiu, i tenint en compte que aquest material va servir per a aproximar els jòvens a la lectura, es configura com una ferramenta metodològica bàsica que permet la integració de les distintes àrees del llenguatge, les matemàtiques, les ciències naturals i socials i les competències ciutadanes, entre d'altres, tot contribuint a la interiorització dels coneixements i raonaments (Pérez, 2017, p. 4).

A banda, l'ús d'aquest recurs escrit ajuda a millorar altres destreses, com són la comprensió i expressió orals i escrites, mitjançant la lectura, escriptura o narració d'històries fetes o creades per l'alumnat. Però allò més destacable d'aquesta ferramenta per als jòvens seria el seu paper a l'hora d'ajudar a despertar el sentit crític, ja que aquest tipus de texts no només denuncia algun aspecte de la societat o de l'entorn en el qual vivim, sinó que a més transgredeix les normes d'allò que l'alumnat coneix tradicionalment com a conte (González, 2016, p. 61), la qual cosa resulta molt atractiva per a aquest públic, que segueix sent adolescent, però que té un grau de maduresa que l'aproxima més als adults. Com a definició, és difícil trobar-ne una que s'ajuste al que és exactament. D'altra banda, sí que es pot explicar què és un conte contemporani a partir de les diferències que presenta respecte del conte tradicional. El conte, tal i com es coneix, narra breument fets imaginaris, és protagonitzat per un grup xicotet de personatges i té un argument senzill i fàcil d'entendre. En canvi, el conte contemporani trenca els esquemes dels contes tradicionals i pretén posar en pràctica una flexibilitat formal més gran, donant força a allò aparentment mínim o intranscendent i

transformant el nus de la història, de manera que queda difosa l'estructura d'introducció, nus i desenllaç. Aquestes característiques fan recomanable el treball d'aquest recurs amb aquest perfil d'estudiantat, ja que obliga el lector a estar atent per tal de seguir la història. A més, González (2016) destaca que aquest tipus de narració s'ordena d'acord amb situacions incertes, immediates i protagonitzades per persones normals i corrents -antiherois- dels quals es tracta el seu món interior, l'estat d'ànim i la seua situació psicològica. El final, sempre inesperat i obert a la imaginació del lector, el punt d'humor àcid i el trencament de les normes ajuda a atraure els jòvens, que ja coneixen el format tradicional i es poden sentir atrets cap a la transgressió i llibertat estètica que ofereix aquest contingut.

Per aquests motius, el conte contemporani, emprat com a literatura juvenil, es configura com un element idoni que contribueix a l'educació en valors i el treball de la capacitat crítica de l'alumnat, que pot reflexionar sobre els valors de la condició humana com l'egoisme, el materialisme, l'enveja o l'avarícia, entre d'altres (Etxaniz, 2011, p. 74).

4.3. Metodologia i fases de la investigació

Per al desenvolupament d'aquest treball trobem distints tipus de metodologia que s'adaptarien als objectius marcats. No obstant això, ens valdrem d'una metodologia mixta com la millor opció per a dur endavant el procés de donar resposta a les hipòtesis.

Comencem per una prospecció introductòria, mitjançant enquestes, per tal de saber a què ens enfrontem, i que aniria molt lligada a la investigació-acció, ja que té un caràcter social i participatiu i intenta respondre a les necessitats de l'educació millorant-la des de dins. Així, és inevitable acabar passant per la metodologia qualitativa, molt relacionada amb la investigació-acció, que tracta com a protagonista principal l'investigador, considerat la principal ferramenta per a aconseguir informació mitjançant una sèrie d'instruments com l'observació, entrevistes, diaris i anàlisis de documents. En total aquesta investigació comptaria amb cinc fases. Una primera part seria la prospecció introductòria, després d'un període d'observació a l'aula que dura dues setmanes, on es coneix el ritme i funcionament habitual i l'evolució de les classes, els continguts que s'imparteixen i quines deficiències es troben.

En una segona fase s'investigaria, mitjançant una enquesta, el perfil de l'alumnat al qual ens dirigim amb més concreció per tal de saber d'on vénen, quins són els objectius com a estudiants i les possibilitats que tenen a l'hora de demanar-los la realització de certes activitats (punt 4.1.). A banda, s'analitza l'hàbit lector del públic objectiu -els resultats de l'enquesta es mostren al punt 5.1.- i es planteja la segona part d'aquest treball, que és la creació d'una

seqüència didàctica com a estratègia d'acció que serviria per a resoldre o buscar alternatives als problemes que es plantegen, centrats en la lectura i la millora de les competències de l'alumnat, amb l'objectiu d'arribar a aquest públic d'una manera agradable, amb activitats lúdiques mitjançant les quals milloren el seu valencià, tot integrant la literatura.

A banda d'elaborar una proposta de seqüència didàctica, en una fase posterior es posaria en pràctica i, posteriorment, s'avaluaran i valoraran les estratègies d'acció per tal de saber com han respost els estudiants, quina evolució han fet i quina valoració i anàlisi que fan els propis alumnes d'aquest període. En un últim punt s'extrauran les principals conclusions de tot el procés i es reflexionarà sobre la situació de la problemàtica i si es pot millorar, a partir de l'opinió personal i del públic objectiu.

4.4. Instruments de mesura

Per a valorar la pràctica de la seqüència didàctica s'han establert diverses opcions que ens donaran una visió global i completa de l'evolució del projecte.

Després d'una enquesta sociològica inicial, es realitza un segon estudi dels hàbits lectors i es planteja una seqüència per tal de donar resposta a les principals conclusions extretes i treballar-ho amb allò que es considera necessari millorar. D'aquesta manera, es proposen els següents elements com a instruments de mesura:

- Observació durant les activitats: Durant la realització de les activitats plantejades s'observa el comportament de l'alumnat segons criteris com el treball i la col·laboració en equip, així com l'actitud i interès envers les propostes
- Resolució dels exercicis: Es prendrà nota no només del fet de realitzar les activitats, sinó també de si les finalitzen i el grau de correcció, així com l'esforç, neteja i autoaprenentatge
- Atenció prestada a les explicacions i ambient generat a l'aula
- Comprensió dels textos treballats
- Expressió oral: Es valora el correcte ús de la llengua i l'interés i esforç que demostren per a fer-ho el millor possible
- Creativitat: Aplicació de les tècniques explicades a l'hora de redactar el seu propi conte contemporani, que després es publica a un bloc de literatura
- Tertúlia literària: Es tenen en compte els comentaris, la participació i l'interés que mostren per l'activitat en si i per la literatura, respectant sempre els seus gustos

- Autoavaluació: S'avalua la capacitat d'autoavaluació dels propis alumnes i a la resta dels seus companys de manera crítica i cívica

Finalment es fa una enquesta final on ells valoren també quines activitats els han agradat més i per què i quins canvis o aportacions introduirien per a obtenir un pla de foment lector adequat als seus interessos i necessitats.

5. RESULTATS

5.1. Resultats de la recollida de dades

Com s'explica al punt 4.3., després de l'observació a l'aula, s'enceta amb una primera enquesta per a conèixer el perfil de l'alumnat, els resultats de la qual s'exposen al punt 4.1. Posteriorment, s'investiga l'hàbit lector i les rutines del públic objectiu al qual ens dirigirem, resultats que s'exposen a continuació i que serveixen per a dissenyar la seqüència didàctica. **(Gràfiques amb detalls a l'Annex 10.2.).**

En primer lloc, els resultats extrets d'aquest qüestionari demostren que un 36,36% de l'alumnat de Batxillerat considera que no destina ni una hora al dia per a llegir, mentre un 31,81% assegura que sí que llegeix com a mínim una hora. Són menys els que diuen que destinen entre dos i tres hores (un 18,18%), mentre que el 13,6% no sabrien dir quant de temps dediquen cada dia a la lectura. Com que la televisió i Internet són una de les fonts principals d'entreteniment de molts jòvens, s'intenta saber si aquests recursos són utilitzats d'una manera recurrent. Així, sorprén que alguns d'ells assegurin no veure la televisió en tot el dia. Una gran majoria afirma que utilitza aquesta ferramenta d'entreteniment una o dues hores i en alguns casos excepcionals trobem alumnat que diuen mirar la televisió entre quatre i cinc hores al dia. En qualsevol cas, la mitjana és de 2,3 hores en total.

En canvi, preguntats per l'ús d'Internet, les dades són molt més elevades, degut a l'ús de l'*smartphone* i els ordinadors, desbancant així la televisió. En general, es troba un gran predomini d'aquells que afirmen usar Internet cinc hores al dia (un 45,45%), seguit dels que es connecten tres i quatre hores. També hi ha casos de persones que assegurin estar connectades sis, 10 i 13 hores. La mitjana global és de 5,45 hores per alumne.

Després de preguntar quin és el suport que més utilitzen per a llegir, es comprén per què passen tantes hores connectats a la xarxa. I és que un 75% llegeix en suport digital, bé siga a través de l'ordinador, la tableta o el mòbil, front a un 25% que prefereix el paper. Consultats sobre quin material de lectura els agrada més, destaquen els webs en general, on consulten en un alt percentatge temes d'actualitat diària. També assegurin llegir llibres en paper i blocs digitals, seguits de manera més minoritària de periòdics i revistes en paper i d'altres materials, però en suport digital. A banda de l'actualitat diària, els temes que més els motiven són l'esport i la música, quan es tracta de llegir a Internet, així com els videojocs, la política, les ciències o notícies relacionades amb l'àmbit social. També els agraden les novel·les en general, els continguts de fantasia i aventures, els còmics, poemes, la història, les notícies curioses i fins i

tot l'astronomia. Una part de l'alumnat (10%) indica que li agrada llegir sobre tots els temes, per la qual cosa no expressa cap desig concret.

També se'ls pregunta si solen freqüentar les biblioteques públiques. Cap persona ho fa amb freqüència, però un 45% indica que va de vegades, mentre que un 27% no hi va quasi mai, la mateixa xifra que la d'aquelles que responen que no van mai.

Respecte dels diners que destinen habitualment a la compra de materials de lectura, un 36% assegura que no gasta diners. Segueix a aquest grup el d'alumnat que diu que destina al voltant dels 10 euros mensuals (un 31,8%). També hi ha un 9% dels enquestats que gasta 15 euros, el mateix percentatge que aquells que gasten 20 i 30 euros mensuals. Un 4,5% afirma invertir uns tres euros cada mes. Si se'ls pregunta quin és el seu moment del dia preferit per a la lectura, un 59% respon que prefereix fer-ho a la nit, un 18% tria el matí, un 4,5% ho fa durant la vesprada o nit i prop d'un 10% afirma que li agrada fer-ho al llarg del dia.

Més d'un 54% dels alumnes de Batxillerat nocturn de l'Institut en qüestió considera que llegeix ara menys que quan era més jove, mentre que la resta diu que ara llig més que a edats més primerenques. Els motius són ben variats. En el cas dels qui lligen més que abans, destaquen que ara els agrada més, que ara poden llegir allò que els agrada i que degut als estudis lligen més. També hi ha qui diu que dedica més temps a la lectura per interès professional i perquè amb internet és més fàcil llegir.

Els que responen que ara lligen menys que quan eren menuts, asseguren en un 50% que no ho fan perquè no tenen temps lliure, seguits dels que afirmen que no ho fan perquè abans sempre els obligaven (una quarta part dels enquestats que responen de manera negativa). També hi ha un percentatge que supera el 16% que indica que un dels motius pels quals no lligen és perquè han perdut l'hàbit o l'interès, seguits d'aquells que responen que mai han tingut afició o directament no els agrada. Amb tota la teoria i les dades exposades anteriorment es planteja la seqüència didàctica que s'ofereix a continuació, l'objectiu de la qual és fomentar la lectura entre aquest tipus d'alumnat. S'ha de dir que, tot i estar centrada en l'alumnat d'un institut concret, podria servir per a tot tipus d'estudiants del País Valencià, sempre i quan s'ajustaren diferents variables als nivells o l'entorn.

En resum, ens dirigirem a adolescents que han assolit més bé un rang d'adults. Els més joves tenen 17 anys i en la seua majoria ronden la vintena. El seu horari de classe és de 17.00 a 22.45 hores i, tot i que hi ha una trentena d'inscrits a cadascun dels tres grups de Batxillerat, a classe hi solen ser unes set o vuit persones cada dia. Pràcticament tots provenen de la comarca

de la Plana Baixa, territori fonamentalment valencianoparlant. Aquesta qüestió no implica necessàriament que tothom domine aquesta llengua, ja que hi ha una gran influència del castellà. Com es desprén del punt 5.1., tot i afirmar en molts casos que no els agrada la lectura o no tenen l'hàbit, els jòvens passen moltes hores connectats a internet -molt per damunt de la televisió- i ací troben moltes possibilitats.

Gran part del temps estan llegint, encara que no sempre ho reconeguen, ja que encara relacionen molt el fet de llegir amb tenir un llibre a les mans. No obstant això, continuen fent moltes errades bàsiques que denoten que encara necessiten millorar per a posar-se al nivell que els pertoca en l'assignatura, deficiències que es podrien evitar començant amb l'adquisició d'aquest hàbit. Al següent punt es planteja una seqüència didàctica específica que treballa diferents aspectes per tal de donar resposta a aquestes qüestions, posant de relleu la importància de la formació lectora, amb diferents activitats, jocs i estratègies que faciliten el contacte amb els llibres, fent ús també de les Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) i, a ser possible, dins d'un Pla de Foment Lector, que hauria d'establir el propi centre.

5.2. Aplicació de la seqüència didàctica

En línies generals, aquest projecte preveu renovar l'enfocament i la manera en què es treballa l'animació lectora amb l'alumnat que cursa el Batxillerat, amb la introducció d'activitats i jocs, així com d'alguna ferramenta TIC per tal d'aproximar-se amb major facilitat als estudiants de l'assignatura de valencià. La intenció és fer-los sentir participants de la planificació del foment de la lectura al centre i ajudar-los a canviar la seua percepció sobre el tema. Així, es planteja una proposta per a aquest públic, per tal de fer més dinàmica i agradable la tasca de llegir.

5.2.1. Objectius

Objectius generals	Objectius específics	Competències
1. Desenvolupar l'hàbit lector i fomentar en l'alumnat l'interés per la lectura i escriptura, tant en activitats d'estudi, com d'oci i plaer	1.1. Aconseguir que l'alumnat descobrisca la lectura com un element de gaudi personal, a través de la recomanació de lectures i activitats individuals o en grup que impliquen també la pràctica de l'escriptura	[CCLI] [CEC] [CAA] [SIEE]
2. Estimular l'ús de fonts documentals complementàries al llibre de text, tant en suports impresos com mitjançant la incorporació de les TIC	2.1. Utilitzar i conèixer el funcionament de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en especial de les xarxes socials, com a suport al foment de la lectura i al desenvolupament de la comprensió lectora, a fi de	[CCLI] [CD] [SIEE]

	desenvolupar aprenentatges autònoms i integrats 2.2. Establir un bloc de literatura amb creacions pròpies i una etiqueta per a l'ús del Twitter o altres xarxes socials	
3. Inculcar la idea que llegir de manera lliure i habitual en el temps d'oci ajuda a millorar la capacitat mental de les persones	3.1. Assolir una millora de les competències orals i escrites de l'alumnat en l'ús de la llengua que també repercutisca en l'aprenentatge d'altres matèries	[CCLI] [CAA]
4. Fomentar i afavorir en l'alumnat la motivació, la creativitat i l'actitud reflexiva i crítica per a la formació de la ciutadania mitjançant la lectura de diferents continguts	4.1. Reflexionar sobre la crítica a la societat per mitjà de les lectures que se'ls proposa i ser capaços d'escriure relats literaris propis amb una crítica social i canvi de rols basant-se en contes i històries conegudes	[CCLI] [CEC] [CAA] [SIEE]
5. Potenciar l'ús i la dinamització de la biblioteca de centre	5.1. Fomentar l'ús de la biblioteca del centre per al préstec de llibres i per a la lectura individual i col·lectiva	[CEC] [CD] [SIEE] [CSC]

5.2.2. Continguts

Per a assolir els objectius es tractaran els següents continguts.

Continguts generals	Continguts específics
1. Reflexió sobre la importància de la lectura i l'escriptura com a font d'informació i aprenentatge	1.1. Foment de l'hàbit lector amb la lectura dels materials literaris que es treballen
2. Desenvolupament del sentit crític i ús adequat de la metodologia i de les estratègies discursives per a realitzar un comentari crític	2.1. Reflexió i crítica sobre el contingut del conte contemporani i escriptura crítica d'un conte
3. Correcció oral i escrita de la llengua mitjançant el coneixement de la tipologia narrativa i del conte, així com de les estructures descriptives, expositives, argumentatives i instructives	3.1. Cerca, localització i extracció d'informació en diferents tipus de textos i fonts documentals, organització de la informació seguint diferents criteris i reflexió sobre la importància de l'escriptura com un instrument per a la creativitat, facilitador d'aprenentatges i estímul per al desenvolupament personal
4. Ús de ferramentes TIC per a col·laborar, planificar i treballar	4.1. Funcionament del Twitter com a eina TIC per a promoure la lectura dels contes i creació d'una etiqueta per al foment de la

	lectura en les xarxes socials
5. Utilització i promoció de diferents tipus de biblioteques, com la de l'aula o la del centre	5.1. Realització de la lectura dels contes en veu alta a la biblioteca del centre i conscienciació de la importància de la biblioteca com un espai d'aprenentatge

5.2.3. Metodologia

La millor metodologia per a aconseguir un aprenentatge eficaç, almenys en aquest cas, seria una combinació de tècniques de manera horitzontal per tal d'arribar a tots els alumnes i fer-los partícips del procés en tot moment. Les tècniques de participació activa es configuren com l'alternativa ideal, tenint en compte sempre que l'alumnat és el protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge i el paper del docent queda en el d'un guia que tracta de crear una relació de comunicació i facilita la interacció.

Entre els models aplicats a l'aula destaquen moments en els quals els alumnes són protagonistes i el docent no intervé si no és necessari, així com moments en els que la intervenció del professor és més evident, com són les sessions de formació.

En qualsevol cas, l'enfocament comunicatiu és un dels principals plantejaments didàctics que es fan servir, permetent adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació activa en les activitats plantejades, que s'intenten relacionar amb les realitats que l'alumnat troba en el seu dia a dia i amb els seus interessos i motivacions, amb l'objectiu d'adequar l'ensenyament, en la mesura dels possibles, a les seues característiques. La intenció és afavorir un clima de cooperació entre els estudiants, que aprendran fent mitjançant el principi d'activitat i participació.

A més, s'afegirà el principi de creativitat, a través del qual es treballarà el seu nivell d'originalitat. Aquest es durà a terme mitjançant la producció d'històries pròpies per a un bloc de literatura en el qual participaran de manera activa. Fomentar l'ús de la recerca d'informació és un altre principi que es posarà de manifest a aquesta unitat, afavorint l'autonomia en l'alumnat per tal que siga capaç de dur endavant el seu treball, a banda de crear un clima de confiança, cooperació i acceptació entre els membres del grup. També s'utilitzaran les TIC dins l'aula per tal d'aproximar la unitat a la realitat dels joves i motivar la seua participació i, a banda de situacions d'interacció per a aprendre i diversitat, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmenta l'aprenentatge instrumental. El paper actiu i autònom dels alumnes serà reforçat amb altres mètodes actius -que es poden recolzar en estructures d'aprenentatge cooperatiu- que faciliten la implicació per a adquirir els coneixements en

situacions reals. Aquesta metodologia es combinarà amb el mètode inductiu, de manera que l'alumne tindrà l'oportunitat d'elaborar les seues pròpies conclusions generals després de veure alguns exemples i de les pertinents explicacions, i també amb el mètode deductiu en algunes de les propostes que se'ls realitzaran perquè interioritzen els coneixements. Amb aquesta combinació podran adquirir una sèrie d'habilitats, coneixements cognitiu-lingüístics, aptituds i actituds, que els permeten continuar amb la seua formació acadèmica i al llarg de la vida i adaptar-se als reptes que planteja la societat del coneixement.

5.2.4. Activitats de la seqüència didàctica

ACTIVITAT	ORGANITZACIÓ	RECURSOS	TEMPS
1. Enquesta prèvia	Individual	Full enquesta	25minuts
2. Comentari d'actualitat	Grup-classe	Recursos TIC (ordinador amb connexió a Internet i projector)	15 minuts (activitat periòdica)
3. Tuitaires	Individual	Recursos TIC (ordinador amb connexió a Internet o telèfon mòbil)	15 minuts (activitat periòdica)
4. Treballem la literatura medieval	Grup-classe	Recursos TIC (ordinador, Internet, pantalla gegant i telèfon mòbil)	50 minuts
5. Coneixem la biblioteca	Grup-classe	Targetes amb proves i fragments <i>premi</i>	50 minuts
6. Ordenar una història i llegir i interpretar a Quim Monzó	Grup-classe	Fragments d'una història desordenada i llibre de Quim Monzó	50 minuts
7. Comparació del conte contemporani amb els tradicionals i explicació	Grup-classe	Fragments d'una història desordenada + apunts sobre les característiques del conte tradicional i contemporani	50 minuts
8. Escriptor per un dia	Individual	Recursos per a escriure. Recursos propis de l'exposició oral. Recursos TIC (ordinador amb Internet)	100 minuts
9. Representació teatral	Grup	Escenografia i disfresses, guió	50 minuts

10. Temps de silenci i ressenya	Individual	Llibre de lectura en paper o digital	15 minuts
11. Tertúlia literària	Grup-classe	Recursos propis de l'exposició oral	50 minuts (periòdica)
12. Enquesta	Individual	Recursos per a escriure	25 minuts

En total, aquesta seqüència didàctica tindrà una durada de 12 sessions, la qual cosa ocuparà al voltant de 12 setmanes de curs, ja que s'aniran intercalant amb la realització de les classes habituals, tot i que el gruix de les activitats es concentrarà en el segon trimestre de l'any. El percentatge total que suposarà sobre la nota final del trimestre serà el 35% i les activitats seran avaluades mitjançant una rúbrica (**Annex 10.3.**).

-ACTIVITAT 1. Enquesta prèvia. La primera activitat és una enquesta per tal de conèixer els hàbits lectors de l'alumnat. Servirà per a tenir en compte els gustos i preferències dels joves i adaptar les propostes al nivell lector que presenten. (**Imatge a l'apartat 10.4.**).

-ACTIVITAT 2. Comentari d'actualitat. Com que l'alumnat assegura a l'enquesta que llig molta actualitat diària i sobre temes molt variats, es proposa que tots els dies es dediquen 15 minuts a l'inici a projectar una notícia del dia que els pugui despertar la curiositat o que siga del seu interès. La llegiran en grup en veu alta i la comentaran. La durada serà flexible.

-ACTIVITAT 3. Tuitaires. Aquesta activitat consisteix en la creació d'un perfil de Twitter de l'assignatura en el qual periòdicament el docent penja un relat breu o fragment d'una obra literària adaptada al nivell de Batxillerat (especialment de temes i autors que entren a les PAU). Els alumnes hauran de llegir i comentar de manera breu amb un tuit què els sembla la història, com pensen que acaba, suggerir una continuació o relacionar-la amb algun llibre que hagen llegit. També es pot proposar un autor i fer que l'alumnat escriga en el fil una qualitat d'aquest, mitjançant la recerca activa d'informació en fonts en paper i digitals. En cas d'haver-hi una notícia important o destacable per al docent -sempre en valencià- es publica i es fan els comentaris corresponents. Sempre es donarà avís als alumnes de quan s'ha penjat un tema perquè tinguen temps de participar. Es donarà marge fins la següent classe per a comentar-ho tots junts a l'aula en tornar a veure's. Es pot fer en els últims minuts de classe o fins i tot a casa i reprendre el tema després.

-ACTIVITAT 4. Treballem la literatura medieval. Es projecta un fragment llarg del *Llibre de les dones* (Jaume Roig) per a llegir en veu alta entre tots. (**Fragment íntegre a l'annex 10.5.**). Posteriorment, entren al següent enllaç de Kahoot per a respondre preguntes sobre la lectura

<https://play.kahoot.it/#/?quizId=56572883-b4bb-4941-9a7c-5a0cfc3dba8c>. En finalitzar, l'alumnat ha de dir quines paraules no ha entès i es fa una llista amb tot el vocabulari a la pissarra, que amb el mòbil i amb l'ajuda del/la docent s'anirà explicant. També es debat breument sobre el tema que tracta aquest fragment i per a acabar la classe es proposa una activitat on cada alumne escriu una paraula o verb en un paper i el tanca. Es barregen tots els papers i es reparteixen perquè facen una història breu en grup o per parelles. Amb el seu relat verbal a la resta de la classe és suficient. Per grups, poden narrar la història amb el mínim nombre de tuits al grup de Twitter de la classe.

-ACTIVITAT 5. Coneixem la biblioteca. Incursió en grup a la biblioteca del centre perquè la coneguen. Una vegada dins se'ls explica com està organitzada i es proposa un joc a manera de gimcana a la zona de literatura en valencià per tal de practicar la recerca i lectura perquè donen resposta a preguntes sobre el contingut de diversos llibres. Per a treballar millor es fan dos o tres grups que aniran rotant. Cada grup rebrà una targeta i s'haurà de centrar a trobar el llibre que se li demane i respondre a la pregunta formulada llegint fins que trobe la resposta (**les preguntes i llibres que es treballen es troben a l'Annex 10.6.**). A mesura que responguen les qüestions correctament aniran rebent com a *premi* un fragment d'una història que hauran de guardar. (**Annexos 10.6.1. i 10.6.2.**).

-ACTIVITAT 6. Ordenar una història i llegir i interpretar a Quim Monzó. Tenint en compte el reduït nombre d'alumnes de la classe, tots s'ajuntaran amb els diferents fragments obtinguts i de manera cooperativa hauran d'ordenar la història. Se'ls ofereixen *El dia de cada dia* i *Fam i set de justícia*. Després la llegiran en veu alta i parlaran sobre el que han entès i què pensen sobre el conte de Monzó, especialment sobre el final, si s'ho esperaven i com s'han quedat en acabar, de manera que es genere un xicotet debat i es facen propostes de com acabarien ells la història que acaben de llegir. A més a més, se'ls oferirà la lectura del conte de *La bella dorment* per a complementar i que tinguen més visions de contes moderns.

-ACTIVITAT 7. Comparació del conte contemporani amb les versions tradicionals i explicació. En aquesta sessió es recordarà com va acabar la classe anterior i hauran de parlar i explicar entre tots què els va cridar l'atenció dels contes de l'activitat 3. A més, cadascú haurà de parlar d'un conte que conega des de la infància i faran una relació entre les diferències i similituds de les diverses històries de l'autor presentades a l'aula. Acte seguit s'oferirà la teoria sobre el tema i s'apuntaran a la pissarra les qualitats dels dos tipus de conte (**Annex 10.7.**). Finalment, se'ls explicarà la propera activitat.

-ACTIVITAT 8. Escriptor per un dia. Aquesta activitat pretén que els alumnes es convertisquen en escriptors per un dia. En primer lloc se'ls presentarà el bloc *El racó de les lletres i els somnis*, que es pot trobar a l'adreça <https://racodelletresisomnis.blogspot.com.es/>, creat específicament, amb l'objectiu que puguin compartir els seus treballs i creacions individuals amb la classe, a banda d'interactuar i comentar sobre els dels companys **(Imatge del web a l'Annex 10.8.)**. En els treballs podran crear el seu propi conte contemporani basant-se en un conte tradicional al que hauran de donar la volta i introduir algun element innovador que trenque amb la versió que tothom coneix. La principal exigència és que el relat siga breu - un full màxim- i ha de tractar un tema social i/o afegir algun tipus de transgressió, com per exemple un canvi de rols entre els personatges, un canvi de gènere o qualsevol altra idea que se'ls ocòrrega. El treball s'iniciarà a l'aula i si no s'acaba en una sessió s'haurà de lliurar en un altre moment, per correu electrònic i una vegada corregit es penjarà al bloc, on hauran de fer comentaris sobre les creacions dels companys.

-ACTIVITAT 9. Representació teatral. Tenint en compte que són grups reduïts d'alumnes, es faran parelles i s'haurà de representar a l'aula (o llegir de manera dramatitzada) el diàleg que ells trien dels següents llibres: *Dones* (Isabel-Clara Simó), *Tirant lo Blanc* (Joanot Martorell) o *Llibre de les dones* (Jaume Roig). L'objectiu és que s'aproximen a la lectura de clàssics i autors reconeguts perquè hi tinguen una noció de les seues obres. D'aquesta manera, amb la tria de diferents capítols (no podran repetir), es veuran diverses històries a l'aula i també es pretén fomentar la creativitat i la comprensió textual de l'alumnat, sense oblidar el possible debat que pugua sorgir. Tot i que no serà requisit indispensable, l'escenografia i atrezzo es tindran en compte a l'hora de valorar.

-ACTIVITAT 10. Temps de silenci i ressenya. Es tracta de fixar un moment en què tot l'alumnat i el/la docent, ature l'activitat per a llegir un llibre. Pot ser un llibre que porten de casa o que tinguen a l'aula -en cas de tenir biblioteca d'aula- o, fins i tot, extret de la biblioteca del centre, això sí, ha de ser el que ells vulguen o trien, sense cap límit o restricció. Cada dia es dediquen entre 10 i 15 minuts en finalitzar la classe per a la lectura i en la classe següent es comenta breument què és el que recorden haver llegit en eixos 10-15 minuts del final de la sessió anterior i que els ho expliquen a la resta de companys. En acabar-se el llibre faran una ressenya per al Twitter o el bloc de classe. Hi haurà llibertat per al format d'aquesta ressenya, ja que podrà ser escrita o mitjançant un vídeo-resum.

-ACTIVITAT 11. Tertúlia literària. En una nova sessió cada alumne (si és possible) portarà un llibre, el que més li haja agradat o més li haja marcat en la seua vida. Poden dur una xicoteta presentació en Power Point, tot i que la idea és que se senten en cercle i presenten a la resta dels seus companys l'exemplar i expliquen per què el recomanarien, què els va reportar la lectura del llibre, què és el que més els va agradar i totes les qüestions que sorgisquen, tot interaccionant entre ells i opinant. S'intentarà fer una al mes.

-ACTIVITAT 12. Enquesta. A banda de parlar obertament sobre la tasca de llegir i com els agradaria que s'enfocaren les classes per a millorar el seu interès per la lectura, se'ls passa una enquesta perquè expliquen més detalls i valoren les activitats realitzades anteriorment **(Gràfics al complet a l'Annex 10.9.)**.

5.2.5. Criteris d'avaluació

Després de la realització de la present seqüència didàctica, l'alumnat hauria d'assolir i conèixer en major profunditat els següents punts, que el/la docent haurà de valorar:

Criteris d'avaluació
1. Realitzar lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant tècniques expressives i teatrals
2. Exposar el contingut de presentacions prèviament elaborades utilitzant les estratègies i recursos de l'expressió oral del nivell educatiu
3. Escriure textos breus de manera creativa utilitzant estructures pròpies de la tipologia i els recursos expressius adequats a la situació de comunicació
4. Dur a terme projectes de treball editant continguts digitals amb sentit estètic (documents de text, presentacions multimèdia i produccions audiovisuals) per mig d'aplicacions informàtiques d'escriptori o serveis del web aplicant els diferents tipus de llicències
5. Aplicar bones formes de conducta en la comunicació en entorns virtuals i usar correctament recursos TIC com Twitter o Blogger amb finalitat literària i capacitat de síntesi
6. Descobrir la intenció de l'autor en obres o fragments de l'Edat Mitjana al segle XIX
7. Conèixer i usar correctament l'espai de la biblioteca de centre
7. Resumir el contingut de textos expositius i argumentatius escrits, relacionant les seues característiques expressives amb el sentit global del text i captar l'actitud crítica davant dels valors humans presents en les lectures
8. Mantenir, amb autonomia, la seua energia i entusiasme durant tot el procés de realització de tasques o projectes motivant els membres del seu grup i identificant els errors per tal de corregir-los als treballs en grup

6. RESULTATS I ANÀLISI DE LA SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA

Després de la proposta de seqüència didàctica per a fomentar la lectura entre l'alumnat del Batxillerat nocturn, cal fer apreciacions amb la finalitat de valorar com aplicar-la.

De les 12 activitats proposades no totes s'han pogut dur a la pràctica al 100%. L'enquesta prèvia de lectura es va desenvolupar i va servir per a trencar la rutina de classe, donant pas a les primeres sessions que vaig impartir com a professora en pràctiques. L'alumnat va mostrar curiositat per saber més sobre aquestes preguntes i estava content de fer l'activitat pel canvi de rutina que suposava. A banda, es van sentir escoltats, tal com em van comunicar posteriorment.

El comentari d'actualitat és una rutina que m'hauria agradat treballar perquè pogueren llegir sobre temes que els agraden -segons manifesten a l'enquesta-, de manera que començarien la classe dedicant uns minuts a llegir, reflexionar i treballar la capacitat crítica. Tuitaires és una altra de les activitats que no es va poder completar, també per manca de temps. Hauria estat interessant saber com es desenvolupava, ja que la certesa que als jòvens els agraden les xarxes socials i, concretament, Twitter, ja la tenia, però no va ser possible tractar-la ni un sol dia, així que va quedar en el tinter.

Una de les iniciatives que més em va sorprendre va ser el treball de la literatura medieval. Sabia que molts d'ells es reenganxen després d'un temps sense estudiar i molts venien del fracàs escolar, per la qual cosa no esperava que mostraren massa entusiasme quan proposara tractar aquest tema. Per això, vaig triar un llibre com és el *Llibre de les dones*, que tot i donar-se en el segon cicle de Secundària, els vindria bé per a refrescar coneixements i per al 90% dels estudiants va ser completament nou, perquè només coneixien el nom del llibre i que era molt famós. Així que després de llegir un fragment bastant polèmic en el qual el protagonista critica totes les seues parelles, van expressar la seua opinió, vam tractar la misogínia i es van mostrar molt sorpresos sobre el contingut del llibre. Acte seguit, en proposar-los el Kahoot per a respondre preguntes de comprensió, es van mostrar més que col·laboratius i van gaudir molt de l'activitat. També es van centrar en la recerca col·laborativa d'aquelles paraules que no havien entés i van gaudir amb la part final, de crear historietes breus improvisades amb paraules soltes. La part final de dur aquestes creacions al Twitter no es va acomplir, ja que la posada en funcionament d'un perfil a aquesta xarxa social va lligada amb activitats de la seqüència i no es va fer.

Coneixem la biblioteca sí es va dur a terme. Per a qualsevol persona que porta unes quantes hores asseguda en classe -siga quina siga la seua edat- resulta relaxant desconnectar i canviar d'ambient, eixir a estirar les cames i fer activitats que impliquen una miqueta més de moviment d'allò habitual. La percepció personal és que va ser un èxit, ja que a més l'alumnat es prestava molt a participar de manera activa i va respondre molt bé, col·laborant per a trobar els llibres, llegir els fragments, donar les respostes i, fins i tot, després no volien marxar, perquè estaven entretinguts mirant i fullejant els llibres. Com s'explica a la part d'activitats, per cada resposta correcta que donaven se'ls donaven fragments de contes de Quim Monzó, que en una sessió posterior havien d'ordenar entre tots. Va ser enriquidor tornar a veure l'alumnat, ara a l'aula habitual, asseguts en cercle, treballant junts i ajudant-se per tal de superar la prova que, per senzilla que sembla, no és el que acostumen a fer a classe habitualment.

Després de llegir van mostrar la seua opinió sobre el tema i es van mostrar molt sorpresos sobre com escriu Monzó. També vam llegir la història de *La bella dorment* i en una altra sessió vam parlar més a fons del conte tradicional i contemporani, començant perquè ells explicaren quins contes coneixien, especialment els de la infància i sembla que ja imaginaven què anava a demanar-los en eixe moment. En proposar-los escriure el seu conte per a pujar-lo a un bloc de literatura es van emocionar i van fer la seua història en un temps rècord, tot i que després la van perfeccionar a casa. La intenció era que també hagueren escrit i opinat al bloc per a fer *feedback*, ja que així fan servir aquesta ferramenta digital que sembla un poc en desús per part de la seua generació, però no va ser possible, ja que aquesta activitat va agafar la part final de les pràctiques i ens vam endinsar en les vacances de Setmana Santa. S'ha de dir que jo mateix els donava el text corregit abans de publicar res al bloc.

La representació teatral o en el seu defecte lectura dramatitzada era una idea que, d'haver tingut més temps, s'hauria pogut desenvolupar, sempre amb un tractament previ dels llibres proposats, però finalment va ser impossible.

Una altra idea que sembla interessant per a molts experts en el foment lector és la dedicació d'un temps determinat per a la lectura a l'aula, de manera periòdica. Sempre sol ser recomanable disposar d'una biblioteca d'aula, però en aquest cas no comptàvem amb cap. En qualsevol cas, l'alumnat podria haver dut el seu llibre de casa i llegir durant 10-15 minuts al dia i també podria haver fet les seues ressenyes al Twitter, si l'haguérem tingut. Les darreres activitats, com són la tertúlia literària i l'enquesta final sí es van fer. La tertúlia literària va ser una activitat molt enriquidora. L'alumnat no només va parlar del llibre que havia triat per a

l'ocasió, sinó que va acabar parlant d'altres materials que es compren pel seu compte i van generar un interessant debat amb les seues recomanacions. Les explicacions i presentacions que van fer, tot i la informalitat, van ser prou adequades, per la qual cosa és factible repetir l'activitat però amb alguna altra temàtica, ja que van demostrar tenir prou repertori i va ser sorprenent que es van posar a parlar de llibres relacionats amb la història recent, com el règim nazi i les seues conseqüències a diversos països europeus, la Guerra Civil espanyola o la dictadura. L'enquesta final va ocupar mitja sessió aproximadament i va servir perquè respongueren a determinades preguntes per a valorar les activitats que havien fet i proposar allò que consideraren oportú perquè des del centre se'ls motive a llegir.

Quant a la valoració personal per part de l'alumnat, cal dir que han donat una bona puntuació a les propostes treballades a l'aula, tot i que algunes opinions contrasten amb el resultat que es volia aconseguir amb la seqüència. Per exemple, la visita a la biblioteca del centre, ha estat puntuada amb un 7,5 de nota mitjana per part de l'alumnat. La gimcana literària a la biblioteca té un 7,8, el fet d'aconseguir fragments d'un llibre per a ordenar té un 7,7 i llegir en veu alta la història ordenada compta amb un 7,8 de nota per part de l'alumnat. La lectura del conte de la *Bella dorment* de Monzó té un 7,5 mentre que la sessió on es va parlar del conte tradicional i contemporani ha rebut un 7,2. La creació d'un conte propi té un 7,5 i el fet de penjar i compartir els treballs a un bloc virtual rep un 7,6. Si se'ls pregunta quines activitats els han agradat més, un 42,8% destaca l'elaboració d'un conte propi, mentre que a un 35,7% li sembla millor ordenar i llegir històries entre tots a l'aula. Llegir en veu alta li agrada a un 14,28% i visitar la biblioteca del centre va ser l'activitat favorita per a un 7,1%.

Aquestes bones percepcions contrasten quan arriba el moment de saber si la seqüència ha sortit l'efecte que ens agradaria. Un 58,8% assegura que després de fer aquestes activitats es va sentir més motivat per a llegir, mentre que un 23,52% afirma que no tenia més ganes de llegir i un 17,64% està entre el *sí* i el *no*.

Preguntats si els agradaria dedicar sempre una part de la classe (uns minuts) a llegir pel seu compte allò que els agrada, un 76,4% respon afirmativament, un 5,8% de l'alumnat no ho voldria fer i la resta (17,64%) tenen dubtes a l'hora de contestar.

A banda, un 88,23% dels enquestats voldria que, en cas d'avaluar-los per la lectura d'un llibre, se'ls donara una llista perquè triaren, front a l'11,76%, que prefereix que siga el docent qui marcara el llibre de lectura per a tots per igual. Com que a les primeres enquestes alguns alumnes van respondre que no els agradava llegir perquè quan eren menuts s'havien sentit

forçats, se'ls pregunta si sabent que no els van a avaluar per la lectura, llegirien un llibre per voluntat pròpia. Un 64,7% respon que sí; un 11,74% indica que no llegiria, i la resta, un 23,52%, no sap respondre si ho faria o no.

La darrera qüestió simplement demana que escriguen els seus suggeriments perquè des del centre se'ls motive a llegir i sorprenen algunes respostes. Demanen que se'ls deixi llegir a l'aula algun fragment o llibre que els agrade, fer jocs com la gimcana o activitats amb Kahoot i llegir en veu alta i respondre preguntes, a banda de poder triar entre tots un llibre que els agrade de manera democràtica per a la lectura a avaluar. També proposen comentar llibres en classe, fer comentaris de text, ordenar o completar històries o que se'ls avalue mitjançant treballs sobre lectures. Aquestes últimes respostes denoten que quan es parla de lectura, encara tenen la imatge d'una activitat obligatòria que després els puntua i que els pot marcar el curs acadèmic.

La valoració de la seqüència la fem mitjançant aquesta valoració i a través d'una rúbrica, anteriorment esmentada, ja que la realització d'exàmens finals no era una opció abans de començar aquest treball. Vistes les activitats proposades i tot i no haver pogut dur-les a terme al 100%, considere que les que s'han realitzat han tingut un bon resultat, ja que pràcticament tots els alumnes han tret bones valoracions respecte dels principals criteris establits a la rúbrica d'avaluació. La gran majoria ha demostrat capacitat per a comprendre i ha mostrat interès pels textos que se'ls han proposat.

També han mostrat amb escreix que són capaços d'identificar la crítica inclosa als textos estudiats i han sabut reflexionar i debatre amb la resta de companys sobre diferents temàtiques. A més, tots han fet un ús adequat de les eines TIC a les activitats on se'ls ha demanat i en un gran percentatge han superat amb nota la producció de textos breus a partir de les pautes explicades, en aquest cas, sobre el conte contemporani. Pel que fa a la correcció lingüística, no s'ha apreciat un gran avanç respecte de les primeres redaccions que van treballar a l'aula, tot i que en alguns casos sí s'ha percebut que no fan les mateixes faltes i que s'esforcen en aplicar allò après o recomanat a l'aula.

D'altra banda, s'ha puntuat amb una alta valoració el fet d'entendre i tractar la biblioteca del centre con un espai de lectura, així com d'aprenentatge i desenvolupament personal i s'ha valorat de manera molt positiva la participació a les activitats proposades a l'aula, en aquest cas, tots tenen un 'Molt assolit' en aquest apartat.

Amb tots aquests resultats, es podria dir que la seqüència didàctica ha funcionat, tot i que només en part. Cal assenyalar que s'ha intentat treballar en un àmbit que no hauria de ser exclusiu d'un únic nivell educatiu, sinó que les activitats haurien de ser globals i transversals, per a tot el centre educatiu i per a diferents tipus d'alumnat.

Tot i les mancances, trobem que a l'alumnat li ha agradat eixir de la rutina, tractar amb diferents angles les possibilitats de la lectura sense que això implicara en molts moments una obligació, però també han hagut de treballar per tal de poder avaluar els seus avanços i poder dir que com a mínim s'han implicat i han participat.

Així, s'ha de ser crític i admetre que no tot ha eixit com es podia esperar. La manca de temps, els hàbits ja adquirits amb el docent, la poca flexibilitat del currículum en aquest nivell - en el qual s'està més preocupat de les PAU que d'altres temes- no han ajudat. Per això, en el següent apartat s'analitza més a fons el treball de manera global.

7. CONCLUSIONS

Una vegada analitzada la seqüència didàctica, es pot concloure que mitjançant les activitats proposades s'ha produït una millora de les destreses i capacitats comprensives i comunicatives de l'alumnat de Batxillerat mitjançant l'animació lectora.

Després de la realització d'aquestes propostes, s'ha notat un avanç més evident quant a la comprensió lectora en un gran percentatge dels alumnes. També han demostrat ser capaços de crear un conte amb imaginació i cert punt de crítica social, la qual cosa no tenen costum de fer, especialment a aquest tram d'edat. En el mateix nivell podríem dir que ha quedat l'expressió oral, on s'ha notat una certa evolució des de l'inici de les pràctiques fins la finalització del projecte. El punt més fluïx, si es pot dir així, encara el trobem en l'àmbit escrit, on no els ha faltat imaginació per a crear la seua història, tampoc voluntat, però sí que es cert que s'esperava una millora i correcció superior quant a les faltes d'ortografia, la qual cosa no ha succeït tal com es preveia.

S'ha de dir que en el moment en què s'inicia aquest treball s'és ben conscient que en tan poques sessions és pràcticament impossible veure cap evolució. Tot i així, el resultat és relativament satisfactori en acabar aquest procés.

D'altra banda, cal analitzar l'acompliment de l'altre objectiu que es planteja a l'inici, com és la posada en pràctica de pautes que estimulen la motivació dels joves a l'hora de llegir, així com la competència literària i l'esperit crític. En aquest aspecte sí que es percep una certa millora, ja no només quant a la motivació, sinó sobretot quant a la percepció del que és la lectura. Encara hi ha alumnes que quan senten la paraula *lectura* imaginem un llibre, però en general han comprés que el verb *llegir* és molt més obert i que s'adapta a tot el que fan ells en el seu dia a dia. També sembla que han eliminat de la seua ment eixa percepció del professorat que els obliga a llegir com una imposició *culta*, perquè ara saben que el que ells llegeixen també es té en compte i es respecten les seues rutines, els canvis i avanços socials, als quals també el sistema s'ha d'adaptar.

Per tant, tenen més ganes de llegir ara? No se sap, i dubte que haja canviat molt aquesta intenció en plena recta final de curs, amb l'estrés que suposa pensar en les PAU i els exàmens finals. No obstant això, sí m'atreviria a dir que el fet de no percebre aquesta tasca de manera tan rígida com anteriorment, ja és un pas. Cal dir que a mi fins i tot em va sorprendre que molts alumnes no es limiten a llegir allò que se'ls mana i que quan van als centres comercials acaben comprant llibres molt més llargs i densos que els que recomanem a l'Institut i els lligem. Per

què? Perquè ho fan amb gust, o això van transmetre ells durant la tertúlia literària, que va ser molt productiva.

Respecte de la competència literària i l'esperit crític, podríem dir que l'avanç ha estat menys notori, però almenys van buscar la fórmula de seure, escriure i provar a posar en pràctica alguns consells per tal de fer un treball mínimament acceptable per a ells. La part més interessant és la de despertar l'esperit crític. Tot i que a aquestes edats molts ja són adults totalment consolidats amb idees pròpies que no es pretenen canviar, sí que és cert que alguns d'ells presenten un punt d'innocència i de passivitat a l'hora d'analitzar els textos per a entendre els missatges subliminals que sorprén. Només amb la lectura d'uns contes de Quim Monzó van estar divagant durant una estona, van fer aportacions individuals a la resta de la classe sobre el que pensaven que denunciava. Al final, l'opinió és personal de cada alumne, però està clar que van veure que poden haver-hi moltes interpretacions i que tot no és blanc o negre, sinó que pot haver-hi matisos i que ells, amb una mica d'entrenament poden arribar a produir textos similars, elegants, que insinuen, fins i tot que trenquen amb les normes establides, però que transmeten un missatge clar. Eixa màgia sembla que els va calar.

Aquestes percepcions són personals. No obstant això, també estan fonamentades amb els resultats i observacions a l'aula. També hi ha un suport com són les enquestes, anteriorment tractades, que com bé es diu a l'àmbit polític, enquestes són, ja que no sempre reflecteixen la realitat al 100% o són del tot representatives. En qualsevol cas, ens quedem amb la xifra de prop d'un 60% dels enquestats assegurant que se senten més animats a llegir després de plantejar les activitats. També ha de quedar constància d'un altre percentatge: més d'un 76% reclama temps per a llegir a l'aula, acompanyat, i prop d'un 65% afirma que si no tinguera un examen després, es plantejaria llegir pel seu compte o ho faria amb més entusiasme. Potser a l'hora de la veritat, això canvia, però és un bon començament per a qui escriu saber açò.

Al marge d'això, s'ha de recordar que el problema de la falta d'hàbit de lectura requereix de molta més constància per part del professorat, del centre i dels propis alumnes i les seues famílies. A determinades edats és difícil canviar això, però si es comença des de la infància, com s'està fent des d'algun temps, les probabilitats d'èxit són majors. A banda, aquesta seqüència s'ha dirigit a un públic que té unes característiques pròpies que el fan molt peculiar, amb hàbits adquirits al llarg de molts anys que ja no modificarem per molt que insistim. Molts d'ells argumenten que no tenen temps per a llegir, altres que no els agrada, però en la seua majoria

no acaben de veure que potser sí lligen i que una altra cosa és com interpreten aquest fet. El cas és que a casa no els agrada llegir, sobretot si és per obligació, però a l'aula s'han mostrat molt oberts i participatius a qualsevol activitat que se centre en això durant el temps de classe.

Potser pensen que així estan fent temps i mentre es dediquen a activitats de lectura no treballen la teoria més dura. És possible que siga així, però el que està clar és que per molt adults que siguen, tots necessiten eixir, prendre l'aire, moure's i això no està previst a cap assignatura que es done en horari de vesprada. La biblioteca del centre era fins ara una gran desconeguda per a ells. Ara, com a mínim, saben on està (i on) i com poden trobar els llibres en valencià i en altres llengües. En definitiva, el resultat ha estat satisfactori, tenint en compte les circumstàncies en què s'ha fet el treball.

8. PROPOSTES DE MILLORA

Tot i que l'experiència ha estat molt positiva, sempre es troben aspectes millorables, ja que en això es basa la metodologia d'investigació-acció:

-Possiblement, algunes activitats requeririen de més temps en cas de dur-les a la pràctica en les aules un major nombre d'alumnes més elevat.

-El termini d'aplicació s'hauria d'ampliar a tot el curs i combinar periòdicament aquestes classes amb les sessions més teòriques, de manera que totes les setmanes i mesos l'alumnat tinguera una part dedicada a la lectura. També es podria enfocar aquesta proposta des d'un punt de vista més ampli perquè fóra un projecte interdisciplinar.

-Caldria incidir més en la millora de la correcció a l'hora d'escriure, ja que tenen un nivell en el qual no es poden permetre certes faltes i això requeriria de més activitats que inclogueren aquest apartat.

-Com a idees que es podrien desenvolupar, òbviament, hi ha moltes que, directament, no s'han proposat per falta de temps i perquè es considera que serien activitats destinades a tot el centre educatiu. No obstant això, seria molt adequat fer alguna ruta literària després de la lectura d'algun llibre basat en la seua zona de residència, a l'àrea de Castelló. També es podrien organitzar propostes relacionades amb el Dia del Llibre i dates assenyalades o fins i tot, participar a fires o eixides dins de l'àmbit i, com no, rebre la visita d'escriptors locals o que escriuen sobre temàtiques que els agraden als jòvens.

-També s'hauria de tenir en compte la possibilitat d'adaptar les activitats a l'alumnat amb necessitats específiques i preveure els recursos necessaris.

-Una millora important seria treballar els objectius de manera pautaada en totes les àrees. Aquest treball és una proposta per a aproximar-se, però podria servir com a base d'un pla més elaborat i perfeccionat.

-Afavorir l'ús dels recursos del centre perquè aprofiten la biblioteca i altres opcions al seu abast i que ara pràcticament no fan servir.

9. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

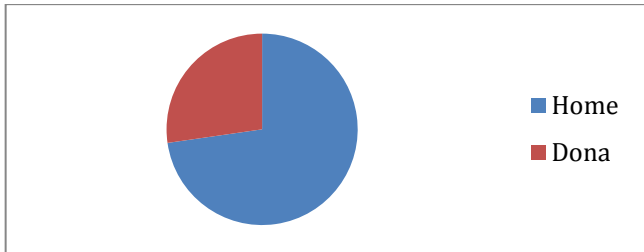
- Ballester, J. (2011). *Sobre l'horrible perill de la lectura*. València: Perifèric edicions.
- Ballester, J. i Mínguez, X. (2005). *De la literatura infantil i juvenil al plaer de la lectura. A manera de pròleg provisional*. València: Perifèric edicions.
- Ballester, J. i Mínguez, X. (2005). *La sabateta de vidre*. València: Universitat de València.
- Centro de Investigaciones Sociológicas (2016). Barómetro de lectura. Septiembre 2016 [digital]. Recuperat d'<http://www.cis.es>.
- Colomer, T. i Camps, A. (1991). *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Edicions 62.
- Equipo Peonza (2001). *El rumor de la lectura*. Madrid: Anaya.
- Estandarte (2016). Los españoles siguen sin leer [digital]. Recuperat d'http://www.estandarte.com/noticias/varios/hbitos-de-lectura-de-los-espaoles-segn-el-cis-_3661.html
- Etxaniz, X. (2011). La transmisión de valores en la literatura, desde la tradición oral hasta la LIJ actual. *Revista de Estudios sobre Lectura OCNOS. Universidad de Castilla-La Mancha (UCLM)*, 73-83. Recuperat d'<http://www.revista.uclm.es/>.
- Federación de gremios de editores de España (2017). *Hábitos de lectura y compra de libros en España 2017*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- Fluixà, J.A. (2012). *Pla de foment lector de centre. Una proposta de model*. València: Edicions Bromera.
- González, F. (2016). El cuento español contemporáneo. Centro Virtual Cervantes [digital]. Recuperat d'<http://cvc.cervantes.es/>
- Lluch, G. (2012). *La lectura al centre. Llegir (i escriure) llibres, pantalles i documents en el Pla de lectura del Centre*. València: Bromera.
- Mendoza, A. (2004). *La educación literaria: bases para la formación de la competencia lecto-literaria*. Màlaga: Aljibe.
- Mínguez, X. (2011). Entre la educación literaria y el fomento del hábito lector en Secundaria y Bachillerato. En *Educación y biblioteca* (pp. 38-43). València: Universitat de València. Recuperat de: <http://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/31498/076402.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
- Mínguez, X. (2012). La definición de la LIJ desde el paradigma de la didáctica de la lengua y la literatura. En *Anuario de investigación en literatura infantil y juvenil* (pp. 87-106). Vigo: Universidad de Vigo.

- Mínguez, X. (2000). La rondalla de la lectura. Lectura, televisió i escola. En *Edetania: estudios y propuestas socio-educativas*. València: Universidad Católica de Valencia San Vicente Mártir.
- Mínguez, X. (2013). *Literatura infantil i juvenil catalana i interculturalitat*. Universitat de València: València.
- Mínguez, X.; Olmos N. i Alcantud, M. (2015). *Cuentos para cambiar la escuela. Un modelo de intervención*. Recuperat de: https://www.academia.edu/25816513/Cuentos_para_cambiar_la_escuela._Un_modelo_de_intervenci%C3%B3n.
- Moreno, V. (2004). *Lectores competentes*. Madrid: Anaya.
- Moreno, V. (2011). *Cómo hacer lectores competentes*. Navarra: Pamiela.
- MORENO, V. (1998). *La aventura de leer. Metáforas sobre la lectura I*. En *CLIJ: Cuadernos de literatura infantil y juvenil*. Alacant: Fundación Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes.
- Patricia A. Alexander & The Disciplined Reading and Learning Research Laboratory (2012): Reading into the future: Competence for the 21st Century, *Educational Psychologist*, 47:4, 259-280
- Pennac, D. (2008). *Mal d'escola*. Barcelona: Empúries.
- Pennac, D. (1993). *Com una novel·la*. Barcelona: Anagrama.
- Pérez, A.; Pérez, D. i Sánchez, R. (2013). El cuento como recurso educativo. *Revista 3Ciencias*. Recuperat d'<http://www.3ciencias.com/>.
- Petit, M. i Rodríguez, M. E. (2014). *¿Por qué incentivar a los adolescentes para que lean literatura?*. Bogotá: Universidad Distrital Francisco José de Caldas.
- Saiz, Y. (2012) Los beneficios de la lectura [digital]. Recuperat d'<http://www.lavanguardia.com>.
- Sanjuán, M. (2011). De la experiencia de la lectura a la educación literaria. Análisis de los componentes emocionales de la lectura literaria en la infancia y la adolescencia. *Revista de Estudios sobre Lectura OCNOS. Universidad de Castilla-La Mancha (UCLM)*, 85-99. Recuperat d'<http://www.revista.uclm.es/>.
- VV.AA. (2013). El cuento como recurso educativo. The story as an educational resource. *3Ciencias*. Recuperat d'<http://www.3ciencias.com/>.
- Vital, M. (2017). La lectura y su importancia en la adolescencia. *Universidad Autónoma del Estado de Hidalgo*. Recuperat d'<http://www.uaeh.edu.mx>.
- Zayas, F. (2011). Fomento de la lectura y educación literaria [digital]. Recuperat d'<http://www.fzayas.com/>.

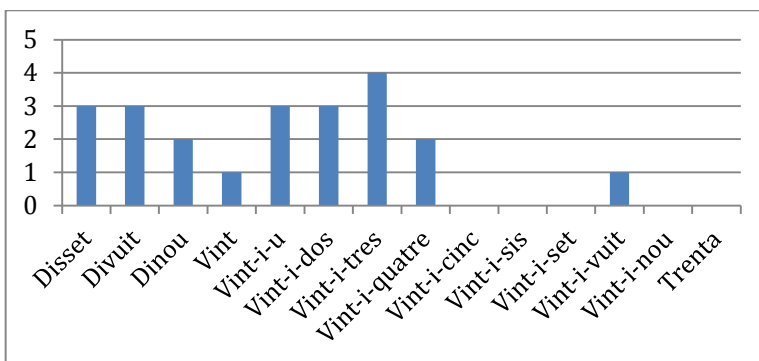
10. ANNEXOS

10.1. Enquesta sociològica inicial

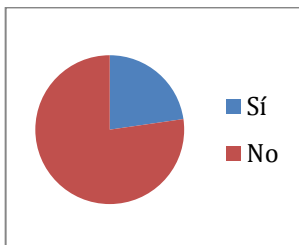
-Alumnes per sexe:

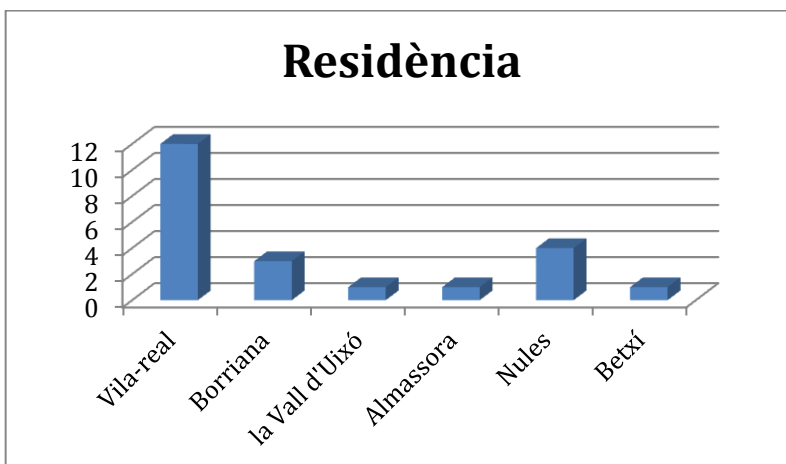
-Per edat:

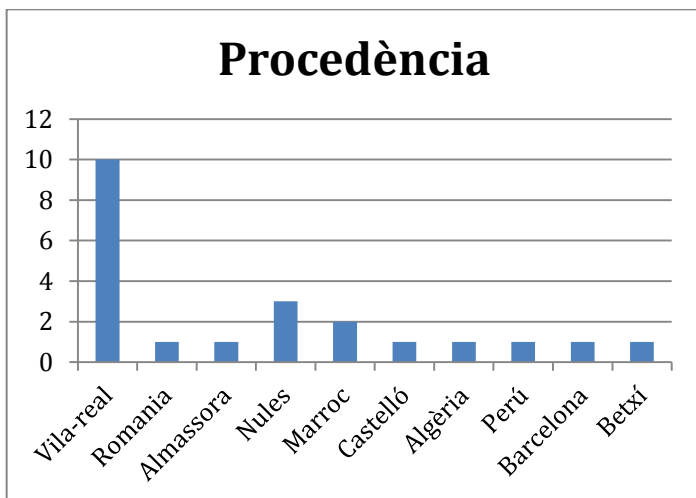
-Treballant en l'actualitat:

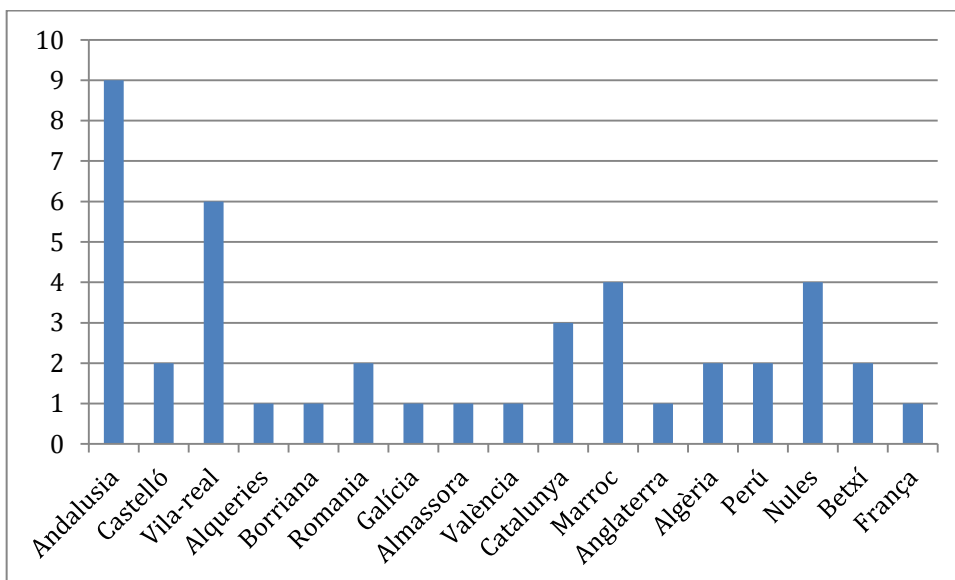
-Per lloc de residència:

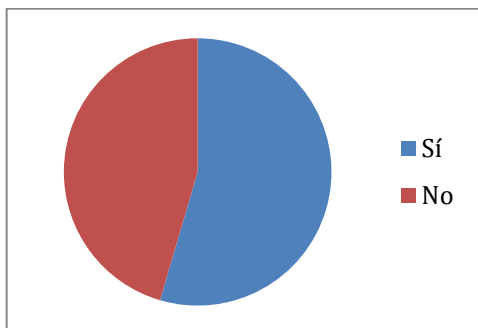
-Lloc de procedència dels alumnes:

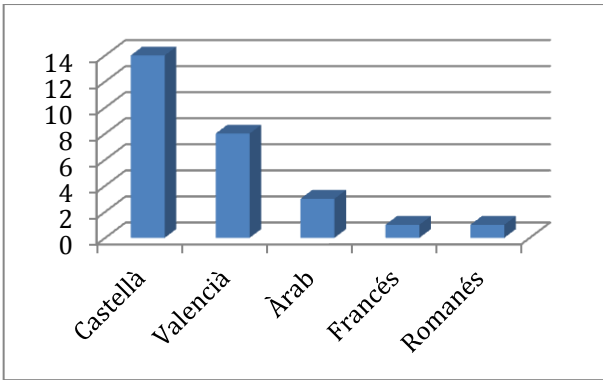
-Procedència de la família:

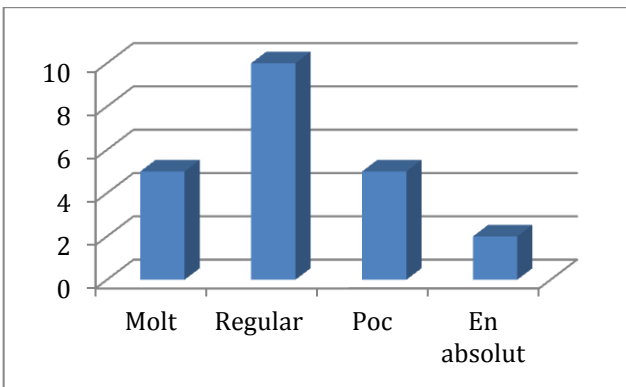
-Reprens els estudis?

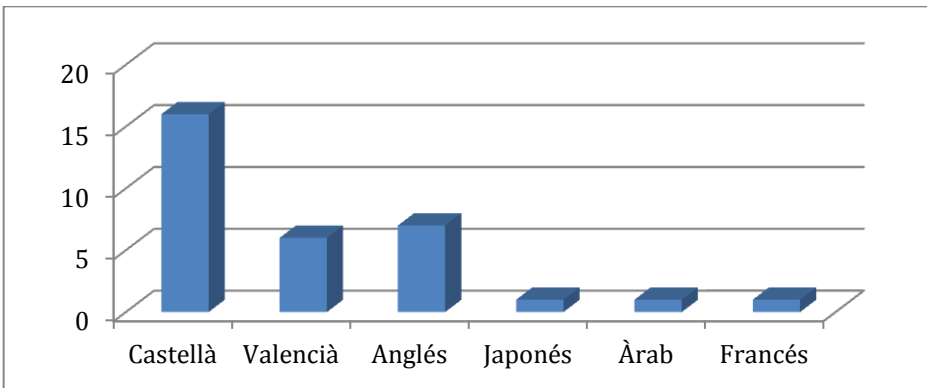
-Quina llengua parles a casa?

-T'agrada llegir?

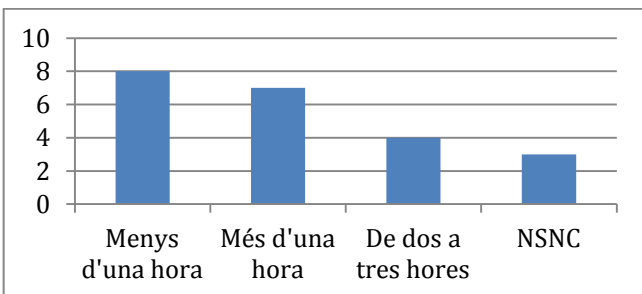

-En quina llengua t'agrada llegir?

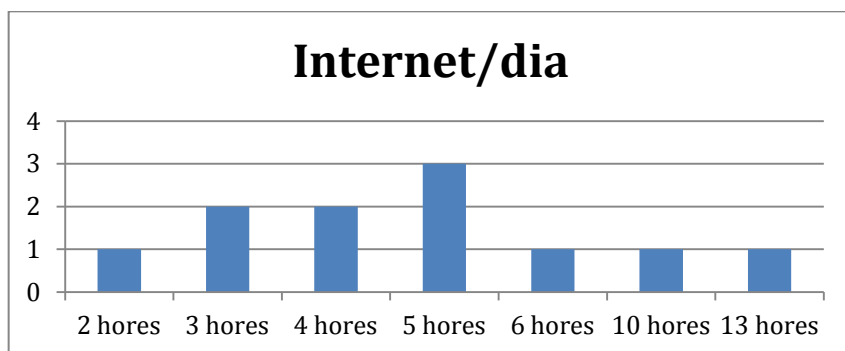

10.2. Enquesta específica de lectura

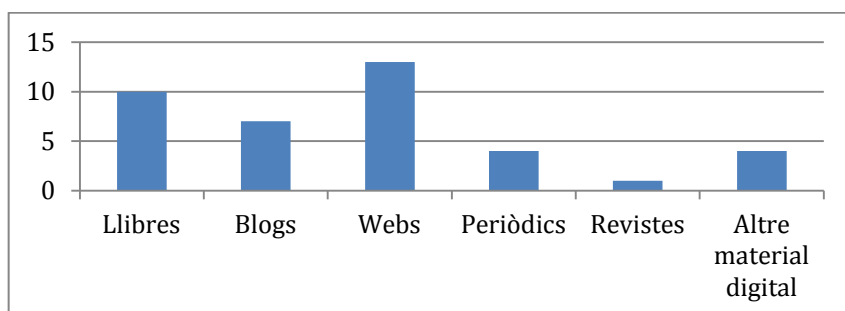
Temps de lectura a diari

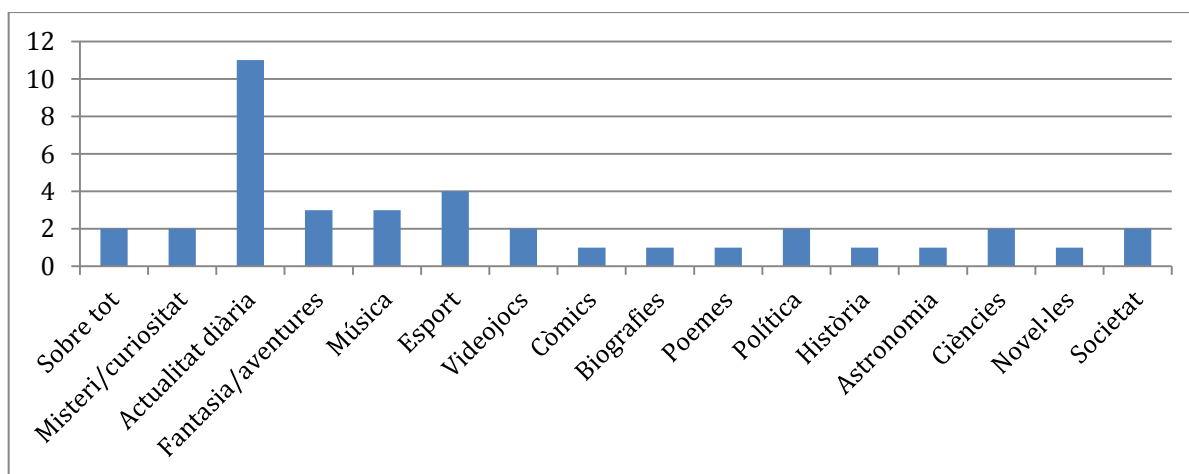
Hores d'ús d'Internet cada dia

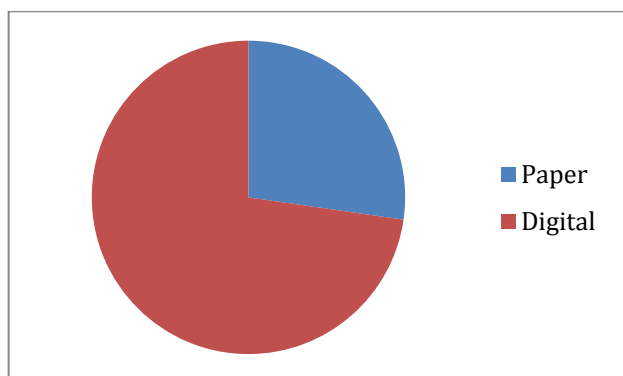
Material de lectura

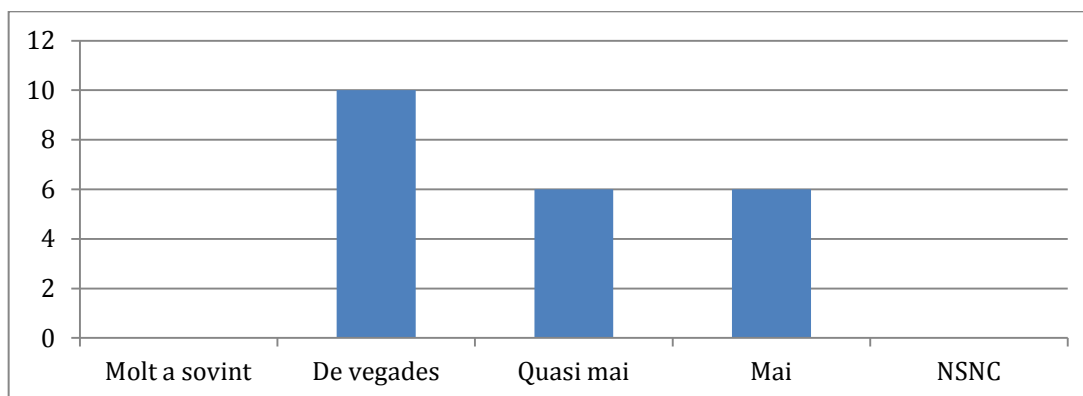
Temes que t'agraden

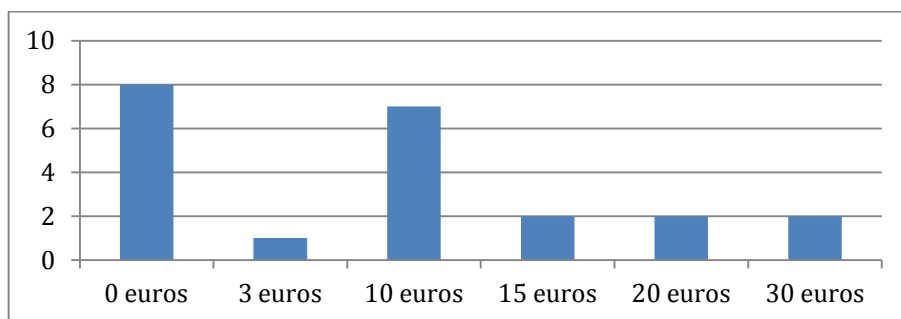
Suport més utilitzat

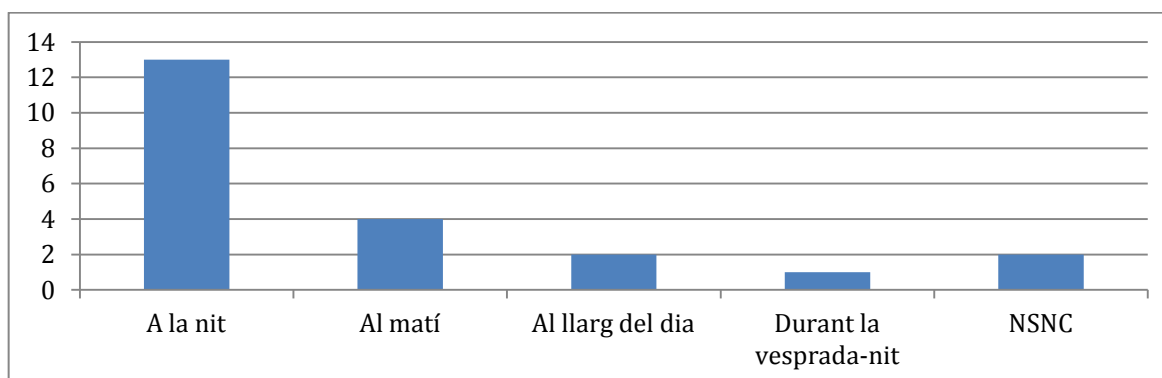
Freqüència de visita a les biblioteques públiques

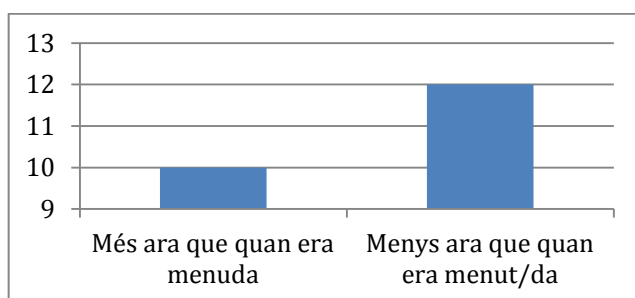
Diners que destina mensualment a la compra de materials de lectura

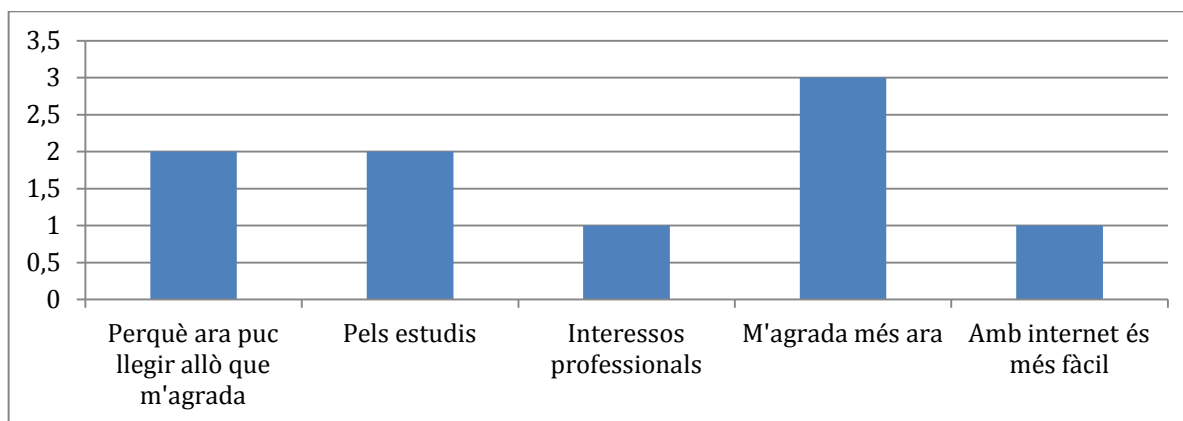
Moment del dia preferit per a la lectura

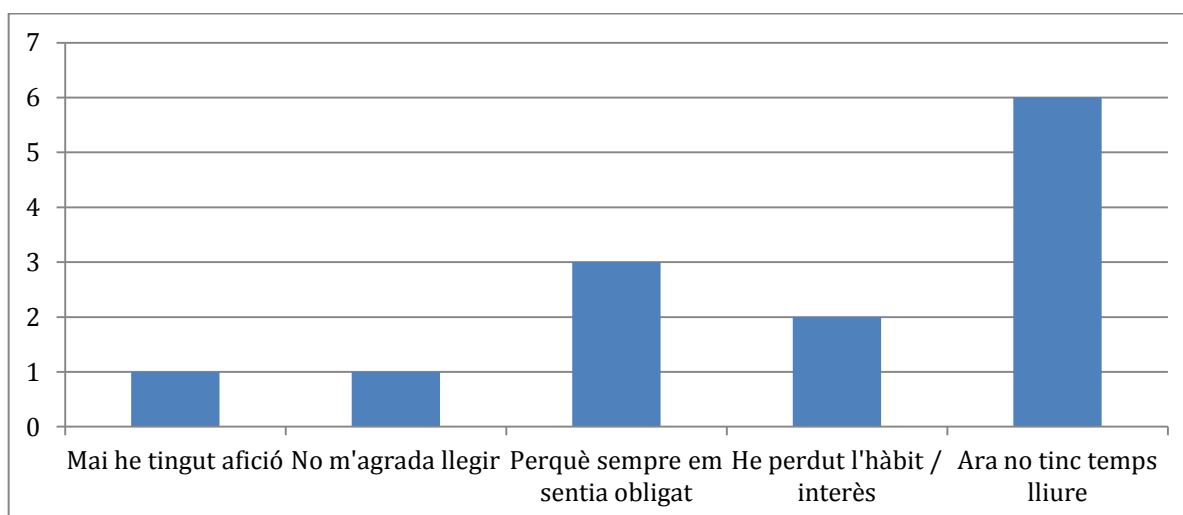
Consideres que llegeixes...

Els que responen que 'Més ara que quan era menut/da' diuen per què

Els que responen que 'Menys ara que quan era menut/da' diuen per què

10.3. Rúbrica d'avaluació

Segons els criteris anteriorment esmentats, se seguirà una rúbrica d'avaluació on es podrà valorar amb una puntuació estandaritzada l'actitud i aprenentatge de l'alumne al llarg del procés:

Criteria	Molt assolit (8-10 punts)	Moderadament assolit (5-8 punts)	Poc o gens assolit Poc: 3-5 Gens: 0-2
Capacitat per a comprendre i mostrar interès pels textos que es proposen	Ha estat capaç de comprendre a la perfecció tots els textos i ha sabut interpretar-los,	Presenta algunes dificultats per a entendre els textos i a més, no acaba de mostrar un clar	No ha comprés res del significat dels textos, i tampoc ha mostrat cap interès

	gràcies al seu interès	interés	
Coneix i identifica la crítica inclosa als textos i reflexiona sobre aquest fet	Ha mostrat un clar i adequat sentit crítica a l'hora d'interpretar les lectures	Ha presentat algunes dificultats per a interpretar la crítica social que inclouen els textos	No ha sabut veure ni interpretar la crítica a la societat que es troba en els textos
Capacitat per a usar adequadament les eines TIC i així treballar la lectura dels textos	Ha fet un bon ús de les ferramentes proporcionades per a fomentar la lectura	Ha mostrat algunes febleses per al funcionament de les eines TIC de foment lector	No ha entès com funciona cap eina digital per a una finalitat lectora i tampoc ha mostrat interès
Produeix textos breus de manera creativa amb una adequada correcció lingüística a partir d'una sèrie de pautes	L'alumne produeix textos de manera satisfactòria i ha presentat un conte escrit sense errors ortogràfics i fidel als criteris proporcionats	L'alumne produeix textos amb alguna dificultat i ha escrit un conte amb alguns errors ortogràfics i algunes deficiències	L'alumne ha realitzat un conte amb nombroses faltes ortogràfiques i errors, demostrant que té greus dificultats
Capacitat per a entendre i tractar la biblioteca del centre com un espai de lectura, d'aprenentatge i desenvolupament personal	Ha tingut un comportament adequat a la biblioteca del centre i ha sabut entendre el seu funcionament	S'ha comportat correctament, però no ha acabat d'entendre el funcionament de la biblioteca del centre	No ha tingut un bon comportament i no ha mostrat interès per entendre el funcionament de la biblioteca ni ha participat a les activitats
Participa a les	Participa a més del	Participa entre el 50	Participa en menys

activitats proposades a l'aula i s'expressa amb correcció	70% de les activitats proposades a l'aula i s'expressa amb correcció	i el 70% de les activitats proposades a l'aula i intenta expressar-se amb correcció	del 40% de les activitats proposades a l'aula i no usa la llengua correctament
---	--	---	--

10.4. Activitat 1 (Enquesta prèvia)

Els llibres que llegeixes, habitualment: Els sempre jo / Me'ls regalen / Solen ser prestats / Els agafe a la biblioteca / NSNC

Normalment termines els llibres que comences a llegir? Sempre / Quasi sempre / De vegades / Mai / NSNC

Quants llibres tens a casa? Menys de 5 / Entre 5 i 20 / Entre 20 i 50 / Entre 50 i 100 / Més de 100 / NSNC

Quins gèneres/temes t'agraden més a l'hora de llegir?

Policial (o thriller)	Romàntica	Aventura	Terror	Ficció	Realitat
Ciència ficció	Investigació	Biogràfica	Infantil	Autorajuda	Èrbica
Política	Economia	Màrqueting	Societat	Esports	Viatges
Cultura	Altres temes: _____				

Quants llibres pots arribar a llegir al llarg d'un any? 1-4 5-8 9-12 +12

Llegeixes per gust o per obligació? Percentatge per gust: _____ Percentatge per obligació: _____

Influeix el teu horari laboral o d'estudis en la quantitat de llibres que llegeixes?

Molt d'acord / D'acord / En desacord / Molt en desacord

Amb quina freqüència llegeixes obres de caràcter literari? Habitualment / de tant en tant / molt rarament / mai / NSNC

Quins són els teus tres escriptors favorits? _____

Els teus tres títols preferits: _____

A l'hora de llegir, per quin d'aquest tipus de llibres t'interesses? Textos densos i profunds

Textos de fàcil i ràpida lectura Ambdós tipus NSNC

Quin tipus d'autor prefereixes? Espanyol / Català / Estranger / Indiferent / NSNC

Si estàs llegint algun llibre aquests dies, indica el títol i el nom de l'autor: _____

Quin tipus de lectura prefereixes? Poesia / Narrativa / Còmics / Llibres científics / Novel·les / Periòdics / Revistes tècniques o especialitzades / Assaig / Revistes del cor / Altres: _____

Creus que se't motiva a llegir a l'institut? Sí / No Per què? _____

Què podrien fer per a motivar-te? _____

Quin percentatge dels llibres que llegeixes has triat tu voluntàriament? 0% 25% 50% 75% 100%

Després de llegir un llibre recomanat pel professor, has de fer un examen? Sí No

Com creus que se't podria avaluar d'una manera alternativa? _____

T'agradaria fer activitats de lectura a l'aula? Sí No Quines? _____

Parles amb algú dels llibres que llegeixes? Sempre Quasi sempre De vegades Mai NSNC

Has comprat recentment un llibre? Digueu autor i títol: _____

En relació amb el cost de la vida, quina valoració fas del preu dels llibres?

Molt cars Prou cars Ni cars ni barats Barats NSNC

Influeix l'estètica de la portada en el fet de comprar un llibre? Molt Poc Gens NSNC

Quin factor t'influeix més a l'hora de comprar un llibre? Les crítiques publicades al respecte / Les opinions transmèses pels amics / Els textos de les solapes dels llibres / Altres factors: _____

_____ / NSNC

Quina finalitat et porta a comprar un llibre? Per al gaudi personal / Per obligació / Per a regalar / Altres: _____

10.5. Activitat 4 (Treballem la literatura medieval)

El llibre de les dones (Jaume Roig)

Vaig començar a fer els meus comptes per tenir-ho tot a parellat el tercer diumenge, i aquell dia se celebrà gran festa, com elles volien. Vaig gastar gairebé tres-centes lliures en menjars rics i variats per a tipar veïns i parents. Tots van menjar, segons el seu gust, rostit, cuinat o bullit, i van ballar al seu plaer. El desplaer fou només per a mi. Aviat vaig saber que no era donzella. Tot m'ho vaig empassar i vaig menjar la meua primera pastura amb molta mostassa. Bé em vaig adonar de com era, però no ho vaig voler mostrar i vaig dissimular no donant a entendre que sabia quin era aquest menjar. Ja us ho podeu imaginar. Per aconseguir pau vaig tenir paciència. El dilluns següent, quan vam acabar de dinar, van marxar els convidats després d'agrair-me la festa i de desitjar-me molts fills amb l'ajut de Déu. Van simular no saber que no era verge i ens deixaren sols: a mi, enganyat i entristit, i a ella, tan ufana com el paó que, veient-se bell, es mira la cua estarrufada i no es veu les potes brutes de fang.

Jo, pacífic, us asseguro que vaig posar tot el meu enginy i tot el meu saber a treballar nit i dia per aconseguir que ens estiméssim com pertany. Quant de temps i esforç vaig perdre!

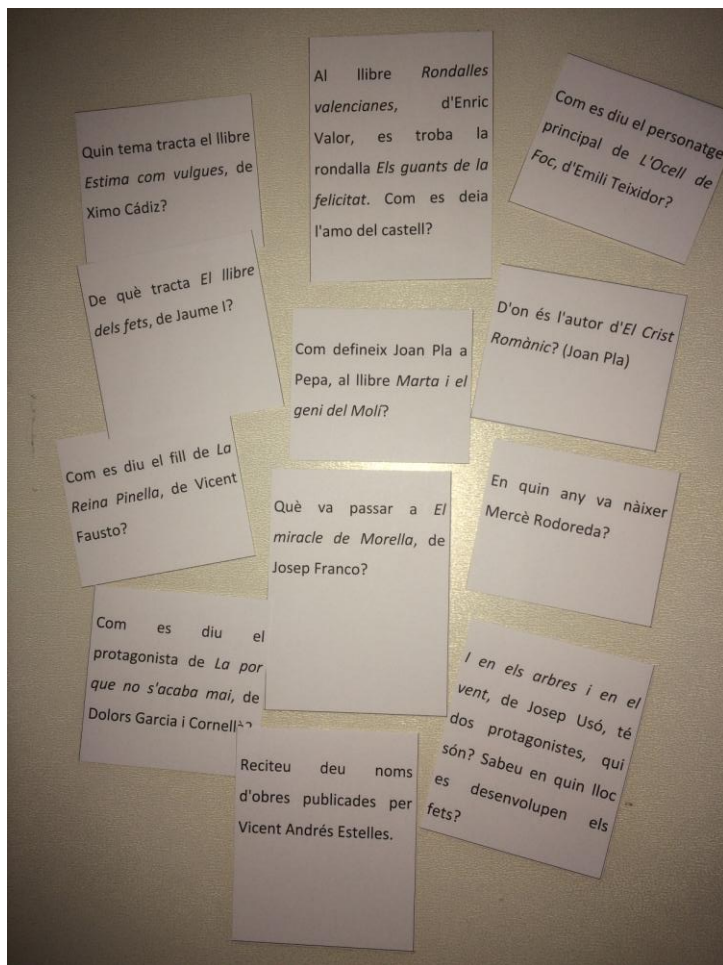
Sí, volent-la solàçar i festejar, l'a braçava, no trobava sinó erijos i cards. El porc es pí no té una espina més punyent! Al lilit no hi tenia altra cosa que un porcell grunyint tota la nit. Quan hi anava, el primer que feia era buscar el seu coixí. Després parlava i, si jo callava, em deia: "Dolent! ¿És que estic endiablada o sóc boja? ¿No responseu? Així rebenteu!" Tenint-li corda, mai no li responia res que la molestés. Però això no la feia ni més mansa ni més assenyada. Si s'a dormia, roncava i m'enujjava molt totes les nits amb els seus moviments. Sovint s'hi orinava i podria el lilit. Altrament, feia molta pudor quan li venia la menstruació, i s'embrutava les cames i les cuixes. Els draps que usava aquells dies feien una olor tan repugnant i tenien un color tan fastigós que només ho sap Déu. I quan se'ls treia, els llençava per tots els racons i els deixava escampats per tota la casa. Eren uns parracs repulsius i nauseabunds.

Mig any vestia una camisa brodada amb la seva divisa i estampada amb flors roges, i no se la treia mai del cos si no era podrida, esquinçada i feta parracs. Quan se la treia, la llençava sota el lilit i es posava roba nova, no cosida per les seves mans.

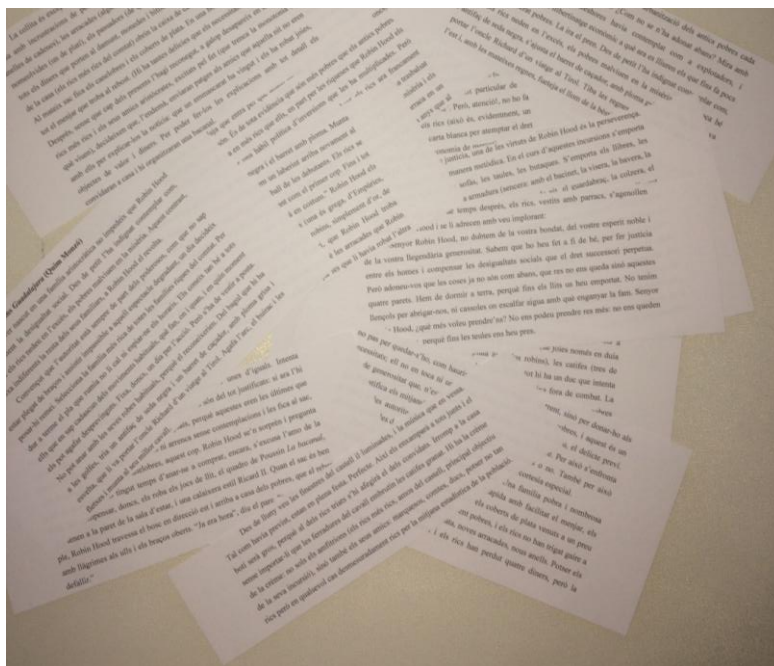
La meua vida era, nit i dia, un calvari. M'espanyava l'escriptori i regirava tots els papers i tot ho tafanejava. Si cavalcava, prenent esbarjo en sortir de missa, jo tornava ràpidament a casa per fer aparellar el dinar i feia cuinar els meus esclaus finament i netament. Ella, en canvi, no es preocupava de res del regiment de la casa. S'asseia a la taula, havent esmorzat al matí a la seva cambra, i es mostra sempre fastigujada i desmenjada. No li agradava mai res del que hi havia i demanava menjars impossibles. Les menges agradables i ben cuites no li plaien. Era tan fastigosa com delicada i desdenyosa. I molt descurada: una nit que sopà sola, en un moment en què el servent era al rebost, es mogué i féu caure el canelobre i es calà foc a les tovalles: ella deixà que es cremessin, per no moure's. Era molt manàtica i no volia menjar carn del mercat, ni permetia que compressin fruita, conills, francollins i perdus vives, si hi havia algun penjat a la plaça. Però de nit, a la seva cambra, sí que en menjava i sé que més d'un coixí en va omplir amb les plomes. Al menjar dor no tastava res, però a la seva habitació hi tenia una escudella, una tassa, el seu drap de boca, sal, un foguer i un ast. Allí cuinava en secret i s'afartava.

Els dies feiners mai no estava sana i s'estava al lilit. Es llevava tocades les deu. Mai no filava ni es treia els guants de les mans. Mai no cosia. Només tenia interès pel seu cofre ple d'espècies i d'ungüents, i només tenia cura del seu cos. Pastava potingues d'oli de ruda, gíngebre amb rovell i pasta vermella, i es pintava els morros, la cara i les celles. Se n'untava tant que em feia fàstic. I quan estava empolainada i pintada, no reia per por de trencar la màscara tibant que duia a la cara. Un mestre tintorer no gastaria més espècies, tints i pintures que ella!

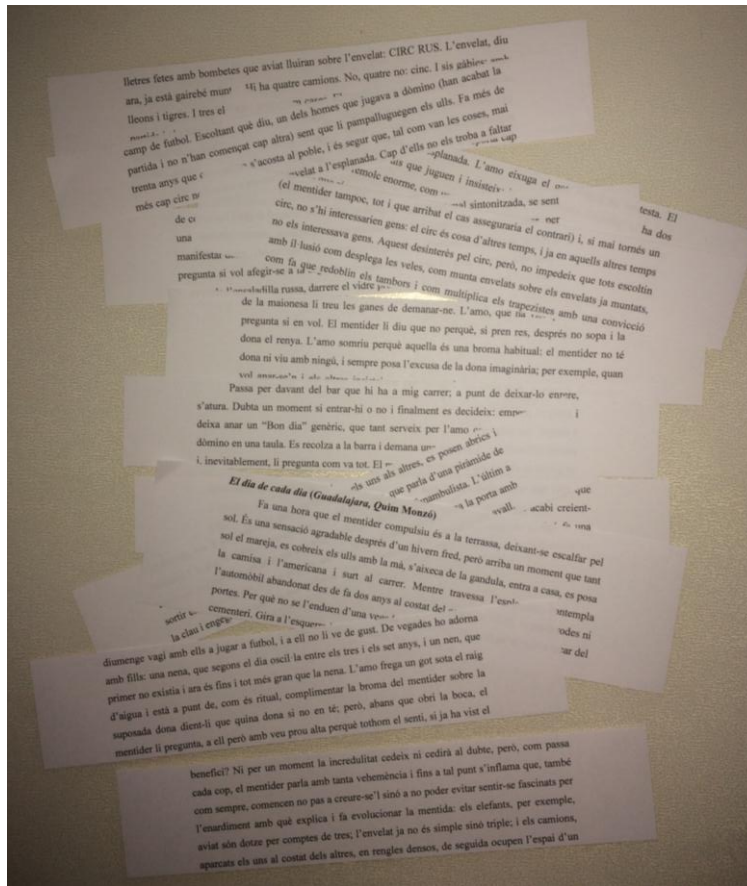
10.6. Activitat 5 (Coneixem la biblioteca)

-10.6.1. Activitat 5 ('El dia de cada dia', de Quim Monzó)

10.6.2. Activitat 5 ('Fam i set de justícia', de Quim Monzó)

10.7. Activitat 7 (Diferències entre el conte tradicional i contemporani)

Diferències entre el conte tradicional i el conte contemporani

CONTE TRADICIONAL	CONTE CONTEMPORANI
- Narra breument fets imaginaris i fantasiosos	- Enfocament distint, on allò aparentment intrascendent es transforma en el nus
- Protagonitzat per un xicotet grup de personatges	- Trenca l'estructura d'introducció, nus i desenllaç
- Personatges irrealmentals	- Exposició de situacions incertes
- Descripció dels personatges superficial	- Inova en modificar l'ordre cronològic
- Argument senzill i fàcil d'entendre	- Basat en una certa versemblança
- Es divideix en plantejament, nus i desenllaç	- Tracta temes amb intenció social
- Històries basades en lloc inexistent	- Importa més la trama que l'argument
- Esdeveniments esperats per part del lector	- Esdeveniments immediats i inesperats
- To amable	- Transgressió
- Intenta aportar una moralitat	- El protagonista sol ser un antiheroi
- Final previsible i feliç	- S'aprofundeix en el món interior dels personatges, es parla dels seus estats
	- Fa servir recursos com la paròdia
	- Final sorprenent i/o obert

10.8. Activitat 8 (Escriptor per un dia)

Es seguro | https://racodelletresisomnis.blogspot.com.es

El racó de les lletres i els somnis

diumenge, 22 d'abril de 2018

Caputxeta i 'El Rabosot' (Assel Ganna, 1r Batxillerat, IES Francesc Tàrraga)

Caputxeta era una xiqueta òrfena que vivia amb la seua àvia a Sagunt, un poble valencià. Les dos vivien a una casa humil als horts del poble i tothom la coneixia perquè sempre vestia la mateixa roba, un vestit roig.
La seua àvia era molt *agarrada* i no li comprava roba ni li

Cercar en aquest blog

Pàgines

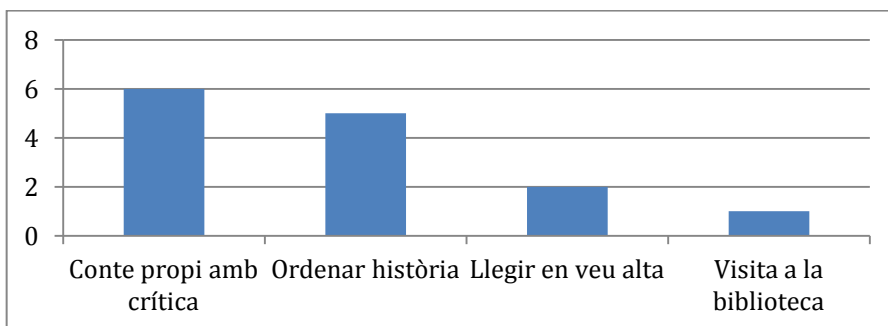
- [Pàgina principal](#)
- [Informa d'un ús inadequat](#)

Arxiu del blog

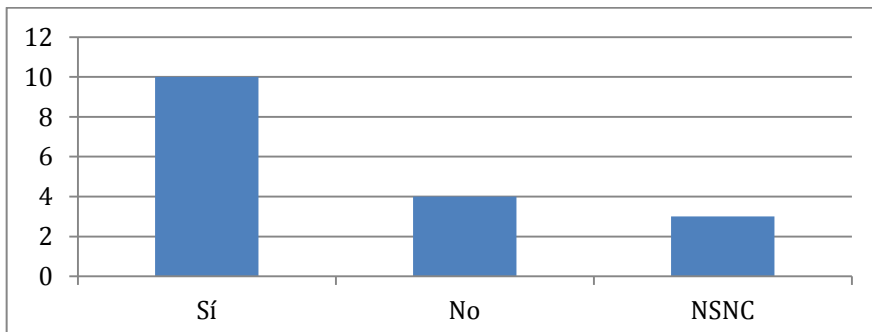
- [d'abril 2018 \(2\)](#)

10.9. Enquesta final

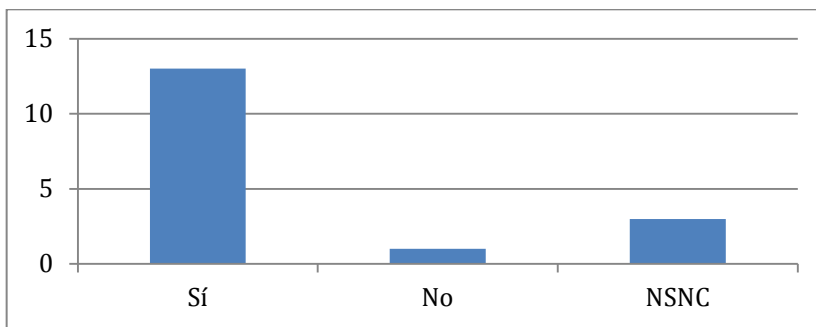
Activitats favorites

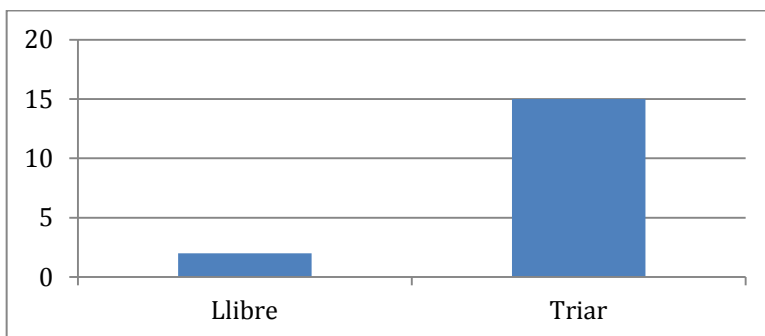
Et vas sentir motivat/da per a llegir?

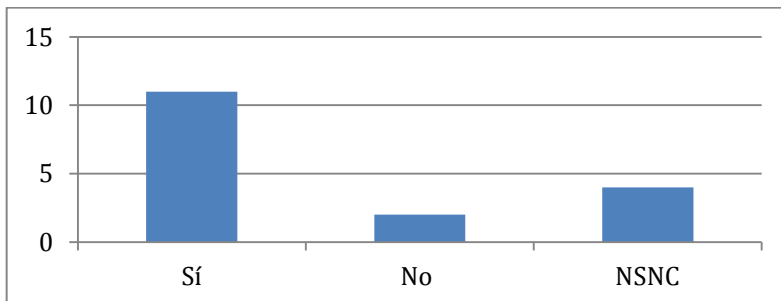
T'agradaria dedicar cada dia uns minuts de classe a llegir?

Prefereixes la recomanació d'un llibre concret o un llistat per a triar?

Llegiries amb més freqüència si no hi haguera avaluació posterior amb un examen?

Què t'agradaria fer en classe relacionat amb la lectura?

